

“

Výklad normy

ČSN ISO 690

”

“

**Výklad normy
ČSN ISO 690:2022 (01 0197)**

účinné od 1. 12. 2022

”

Pracovní skupina

Blanka Farkašová, Tereza Garamszegi, Linda Jansová, Lukáš Konečný,
Martin Krčál, Markéta Kytnerová, Kateřina Matyáščíková, Michaela Morysková

Na tvorbě vzorů se podíleli

Michaela Brixová, Palva Hartmanová, Vojtěch Malínek,
Karolína Melichová, Marie Rozsypalová, Marta Zizienová

Vytvořeno ve spolupráci s portálem Citace.com.

Obsah

Úvod	/3
Slovníček pojmů	/5
Vysvětlivky	/6
Klávesové zkratky	/6
1 8 pravidel pro vytvoření bibliografických citací	/7
2 Prvky v bibliografických citacích	/10
Tvůrce	/11
Název	/17
Součásti	/21
Formáty a typy zdrojů	/22
Vydání/verze	/24
Místo vydání a nakladatel/vydavatel	/27
Číslování a stránkování	/32
Seriály a edice	/34
Identifikátory	/36
Dostupnost a umístění	/40
Ostatní prvky	/44
3 Metody citování a odkazování	/47
Systém autor-datum (harwardský systém)	/49
Číslování	/54
Průběžné poznámky	/55
Systém jmenných značek	/57
4 Příklady bibliografických citací	/58
Monografie	/59
E-monografie	/59
Sborník	/60
Příspěvek ve sborníku	/61

Obsah

E-sborník	/62
Příspěvek v e-sborníku	/62
Audioknihy	/63
Článek v periodiku (v novinách, časopisech)	/63
E-článek v periodiku (v novinách, časopisech)	/64
Kartografické dokumenty – mapy a plány	/66
Kartografické dokumenty – další typy	/66
E-kartografické dokumenty – mapy a plány	/67
E-kartografické dokumenty – další typy	/67
Audiovizuální dokumenty – filmy a vysílání	/68
Grafické dílo/umělecké – samostatně	/69
Grafické dílo jako součást zdrojového dokumentu	/70
Tištěné normy	/71
E-normy	/71
Patenty	/72
Soubory výzkumných dat	/72
Webové sídlo	/73
Webová stránka v rámci webového sídla	/74
Součást webové stránky	/74
Příspěvky na webu mimo sociální síť	/75
Sociální média a služby	/76
Nepublikované zdroje	/77
Osobní komunikace	/78
Závěrečné práce – tištěné	/79
Závěrečné práce – online dostupné (e-verze)	/79
Prezentace	/79
Legislativa	/80

Úvod

Od 1. prosince 2022 je účinná nová verze normy ČSN ISO 690:2022 (01 0197), která je českou verzí mezinárodní normy ISO 690:2021, a nahrazuje předchozí verzi normy ČSN ISO 690:2011 (01 0197).

Tato nová verze přináší četné novinky a je mnohem obsáhlejší než předchozí verze. Společná pro obě verze je variabilita výkladu jednotlivých prvků a jejich zápis při tvorbě citací. To je také hlavní důvod vzniku dokumentu, který právě čtete. Tento výklad je primárně určen studentům, kteří píšou jakoukoliv školní či univerzitní práci a potřebují podle normy ČSN ISO 690 citovat, ale jistě poslouží i jako pomůcka vyučujícím a knihovníkům.

Naším cílem bylo vytvořit jednoduchý, jednotný a srozumitelný návod s mnoha příklady bibliografických citací. Naleznete zde vysvětlení způsobu zápisu jednotlivých prvků bibliografických citací.

Při tvorbě výkladu jsme vycházeli z nejčastěji používaných údajů a také nejčastěji citovaných dokumentů, proto výčet všech uvedených bibliografických citací různých typů dokumentů není stejně rozsáhlý jako v normě.

Norma ČSN ISO 690 umožňuje nově odkazovat v textu čtyřmi metodami odkazování, avšak pokyny k jejich použití jsou v normě poměrně strohé. V tomto dokumentu přinášíme podrobnější návod, jak lze jednotlivé metody používat.

Dostupnost plného textu normy

Na adrese <https://www.knihovny.cz/Record/caslin.SKC01-009645686> naleznete seznam knihoven, ve kterých je norma dostupná.

Můžete využít služby ČSN online. Seznam knihoven poskytující tuto službu: <https://www.agentura-cas.cz/produkty-a-sluzby/csn-online/>.

Popř. můžete využít oficiálního e-shopu České agentury pro standardizaci: <https://eshop.agentura-cas.cz/>.

Přístup nabízejí také veřejné vysoké školy technického zaměření, které s Českou agenturou pro standardizaci uzavřely příslušnou smlouvu.

Slovníček pojmů

Bibliografická citace

Obsahuje kompletní údaje nutné k dohledání použitého informačního zdroje. V angličtině označováno termínem (*bibliographic*) *reference*.

Citát

Citát neboli přímá citace je doslovné převzetí cizího textu nebo myšlenky. Zapisuje se vždy do uvozovek a je potřeba u něj uvést odkaz na použitý citovaný zdroj. V angličtině nazýváno termínem (*direct*) *quotation*.

Odkaz v textu

Odkazuje na konkrétní bibliografickou citaci dokumentu uvedenou v seznamu použitých zdrojů. Oproti bibliografické citaci obsahuje pouze minimum popisných údajů. Tyto údaje se liší podle zvolené metody odkazování. V angličtině nazýváno termínem *in-text citation*.

Parafráze

Parafráze neboli nepřímá citace je převyprávění cizí myšlenky nebo textu vlastními slovy. Je potřeba dbát na přesné vyjádření původní myšlenky. U parafráze vždy uvádíme odkaz na použitý informační zdroj. V angličtině nazýváno termínem *paraphrase*.

Sekundární citace

Sekundární citace neboli citace citace je citace převzatá přes zprostředkující pramen, protože originální informační zdroj není v dané chvíli k dispozici. V případě, že autor přebírá myšlenku z jiného zdroje, ve kterém již tato myšlenka byla parafrázována nebo doslovně převzata, může se uvést jak informační zdroj, se kterým aktuálně pracuje, tak i původní informační zdroj. V angličtině nazýváno termínem *citing secondary sources* nebo *secondary citation*.

Transkripce

Přepis mluveného slova nebo zvuku do písemné podoby. Cílem transkripce je zachytit výslovnost v původním jazyce co nejvěrněji. V angličtině nazýváno termínem *transcription*.

Transliterace

Převod písemnosti z jednoho písma (např. ruštiny, řečtiny, arabského či hebrejského písma do jiného písma (do latinky) tak, aby byla zachována informace o původním zápisu, tedy tzv. mění se znak za znak. V angličtině nazýváno termínem *transliteration*.

Vysvětlivky

Ve výkladu normy jsou použity následující značky:

Příklad

Doplňující informace

Následující barvy textu jsou použity pro:

Konkrétní prvek, který je vysvětlován

v kap. 2 Prvky v bibliografických citacích

Odkazy v textu

v kap. 3 Metody citování a odkazování

Nepovinný údaj v bibliografické citaci

v kap. 4 Příklad bibliografických citací

Klávesové zkratky

—

Pomlčka

delší vodorovná čára (pozor na záměnu se spojovníkem, který je kratší)

Klávesová zkratka: **levý Alt + 0150**

” “

Uvozovky

české uvozovky typu 99 66 (tj. dvojité)

Klávesová zkratka: **levý Alt + 0132** a **levý Alt + 0147**

1

8 pravidel pro vytvoření

bibliografických

citací

1

Jednoznačná identifikace citovaného dokumentu

Při vytváření bibliografických citací je nezbytné uvádět všechny údaje, které jsou potřebné k nalezení citovaného informačního zdroje a stejně tak i citované části v informačním zdroji tak, aby si čtenář mohl ověřit správnost citované informace.

2

Citování konkrétního výtisku, verze dokumentu nebo jeho části

Bibliografická citace musí vyjádřit přesné vydání či verzi (např. preprint) citovaného informačního zdroje. V případě dynamického informačního zdroje je vhodné uvést použitou verzi (např. přesné datum a čas).

3

Přebírání údajů z citovaného informačního zdroje pro bibliografickou citaci v následujícím pořadí:

- a) titulní list (nebo úvodní obrazovka webové stránky, etiketa na CD, lícová strana mapy apod.);
- b) vložená nebo externí metadata (úvodní strana citovaného informačního zdroje);
- c) metadatové údaje uvedené přímo ve zdroji (rub titulní strany, hlavička);
- d) obálka, etiketa, doprovodná dokumentace;
- e) pouzdro;
- f) průvodní dokumentace (vysvětlující leták, návod k obsluze);
- g) zdrojový soubor webové stránky (zdrojový kód webové stránky v HTML);
- h) jiná část dokumentu;
- i) externí zdroj – údaje uvedené z externího zdroje uvádíme v hranatých závorkách.

4

Citování odvozeného díla společně s původním dílem

Odvozená díla, díla založená na jiných informačních zdrojích či díla o jiných informačních zdrojích jsou také sama o sobě informačními zdroji, které lze citovat. Odvozená díla zahrnují citáty, komentáře či interpretace z jiných zdrojů. Příkladem může být sekundární citace, kdy citujeme jak autora původní informace, tak autora, který tuto informaci převzal do svého díla.

5 Zvážení dostupnosti neveřejných informačních zdrojů

Vždy je nutné zvážit použití informačních zdrojů, které nelze zpětně ověřit nebo jen s neúměrně velkými obtížemi. Jedná se především o informace získané v osobní komunikaci apod., kdy jejich použití může být eticky sporné.

6 Jednotný vizuální styl

Při tvorbě odkazů v textu a bibliografických citací je nutné zachovávat jednotný formát, styl a interpunkci.

7 Vytvoření dostatečně přesného záznamu bibliografické citace

Při tvorbě bibliografických citací je třeba vždy uvádět veškeré potřebné údaje o zdrojovém dokumentu s ohledem na účel a další využití citovaných zdrojů. Chybějící údaje dohledáváme v externích zdrojích pouze v případě, že by bez nich nešlo identifikovat citovaný dokument. Takto dohledaný údaj uvádíme v hranatých závorkách.

8 Zapisování citovaných údajů ve stejném jazyce, ve kterém jsou uvedené citované zdroje

Veškeré údaje o citovaném informačním zdroji se zapisují do bibliografické citace tak, jak jsou v něm uvedeny. Údaje se zpravidla nepřekládají. V případě, že jsou údaje v informačním zdroji uvedeny v jiném písmu než v latině, tak se transliterují/transkribují do latinky.

Transkripce a transliterace z cyrilských abeced:
<https://prirucka.ujc.cas.cz/?id=920>.

2

Prvky

v bibliografických

citacích

TVŮRCE

Tvůrce (osoba či organizace) by měl být uveden nejméně, proto příjmení, popř. název organizace, vždy zapisujeme velkými písmeny v invertované podobě. Tvůrci mohou být podle své role rozděleni na hlavní a vedlejší. Hlavní tvůrci se uvádí před názvem a vedlejší za názvem informačního zdroje. U vedlejšího tvůrce uvádíme i název jeho role.

PECENOVÁ, Elena. *Jako bych očima fotografovala stále ty stejné snímky.* Praha: Akademie výtvarných umění, 2022. ISBN 978-80-88366-34-8.

HRUBÍN, František. *Špalíček pohádek.* **Jiří TRNKA (ilustrátor).** Praha: Grafoprint–Neubert, 1995. ISBN 80-85785-37-4.

Osobní jména

Jména tvůrců by měla být uvedena ve formě, v jaké jsou uvedena v citovaném informačním zdroji. Jména uvedená v jiném písmu než v latině transliterujeme (přepíšeme) do latinky.

LA FONTAINE, Jean de. *Nejkrásnější bajky.* **Veronika VOLHEJNOVÁ (překladatelka).** Jupiter. Praha: Fortuna Print, 2007. ISBN 978-80-7321-306-0.

DOSTOJEVSKIJ, Fedor Michajlovič. *Bednyje ljudi.* Moskva: Goslitizdat, 1954.

NEKOLOVÁ, Věra; CAMUTALIOVÁ, Irena a VASILJEVA-LEŠKOVÁ, Alena. *Ruština nejen pro samouky.* Vyd. 2., klíč dotisk 1. vyd. Voznice: Leda, 2007. ISBN 978-80-7335-112-0.

LEHÁR, J.; STICH, A. a JANÁČKOVÁ, J. *Česká literatura od počátků k dnešku.* 2. dopl. vyd. Česká historie. Praha: Lidové noviny, 2002. ISBN 80-7106-308-8.

Jména autorů uvádíme zpravidla celá. Iniciály křestních jmen uvádíme pouze v případě, že jsou uvedeny v informačním zdroji a dohledání jména by bylo značně obtížné.

Více tvůrců

Pokud je tvůrců se stejným postavením pět a méně, uvádíme je v bibliografické citaci všechny. Pokud je tvůrců se stejným postavením šest a více, uvede se pouze prvních pět tvůrců a ostatní se nahradí výrazem „et al.“.

Jména tvůrců se oddělují středníkem, poslední se připojuje spojkou „a“.

Všichni hlavní tvůrci se zapisují v obráceném pořadí (PŘÍJMENÍ, Jméno). Vedlejší tvůrci se pak zapisují v přímém pořadí (Jméno PŘÍJMENÍ).

ČAPEK, Karel a ČAPEK, Josef. *Krakonošova zahrada*. Praha: Levné knihy KMa, 2000. ISBN 80-86425-15-0.

VASUNG, Lana; LEPAGE, Claude; RADOŠ, Milan; PLETIKOS, Mihovil; GOLDMAN, Jennifer S. et al. Quantitative and Qualitative Analysis of Transient Fetal Compartments during Prenatal Human Brain Development. Online. *Frontiers in Neuroanatomy*. 2016, vol. 10, article 11. Dostupné z: <https://doi.org/10.3389/fnana.2016.00011>. [cit. 2023-01-29].

SHAKESPEARE, William. *Mnoho povyku pro nic*. **Břetislav HODEK (překladatel); Jiří TRNKA (ilustrátor)**. Divadlo: Ilustrovaná řada, sv. 6. Praha: Orbis, 1970.

Varianty jména

Pokud se jméno tvůrce objevuje v informačních zdrojích v různých podobách, je třeba v bibliografických citacích a odkazech jejich zápis sjednotit, aby bibliografické citace jednoho autora byly uvedeny v seznamu použitých zdrojů společně. Preferovaná podoba jména bude prvním prvkem bibliografické citace, podobu jména uvedenou v dokumentu zapíšeme do hranatých závorek.

Preferovaná podoba jména bude vycházet z jazyka, ve kterém píšeme dílo, popř. lze použít národní variantu jména.

TOLSTOJ, Lev Nikolajevič [TOLSTOY, Leo]. *Anna Karenina*. New York: Vintage Classics, 2012. ISBN 978-0-345-80392-4.

Česky psaná publikace, která cituje anglicky psaný informační zdroj.

ČAJKOVSKIJ, Petr Iljič [TSCHAIKOWSKI, Pjotr Iljitsch]. *Erinnerungen und Musikkritiken*. Leipzig: Philipp Reclam, 1974.

Česky psaná publikace, která cituje německy psaný informační zdroj.

Organizace

V bibliografické citaci by mělo být použito celé oficiální jméno organizace. Zkratku použitou v informačním zdroji lze uvést za celým jménem v hranatých závorkách.

MASARYKOVA UNIVERZITA [MUNI]. *Masarykova univerzita*. Online. Brno: Masarykova univerzita, © 2023. Dostupné z: <http://www.muni.cz>. [cit. 2022-02-17].

ČESKÝ NORMALIZAČNÍ INSTITUT [ČNI]. ČSN EN 60 045-1, *Parní turbíny - Část 1: Specifikace*. 1995.

Je-li organizace běžně známá pouze pod zkratkou, použije se jako jméno zkratka. Oficiální jméno může být přidáno za zkratku v hranatých závorkách.

OSN [ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ]. *Historie*. Online. OSN Česká republika. © 2023. Dostupné z: <https://osn.cz/osn/historie/>. [cit. 2023-02-17].

Nejednoznačná jména

K rozlišení dvou korporací se stejným jménem se přidá identifikátor, název místa či jiné relevantní informace.

TRINITY COLLEGE [Dublin]. *Trinity Research*. Online. Trinity College Dublin, 27 February 2023. Dostupné z: <https://www.tcd.ie/research/>. [cit. 2023-03-13].

TRINITY COLLEGE [Cambridge]. *Trinity College Chapel*. Online. Trinity College Cambridge, c 2023. Dostupné z: <https://www.trin.cam.ac.uk/chapel/home/>. [cit. 2023-03-13].

Podřízená složka

Pokud je tvůrcem složka nebo oddělení určité instituce, měl by být název instituce uveden v bibliografické citaci jako první velkými písmeny a až pak by měl následovat název podřízené složky malými písmeny.

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ: Fakulta výtvarných umění. *V podstatě pokrok 05: absolventi magisterského studia FaVU VUT v Brně 2005*. Brno: Fakulta výtvarných umění VUT, 2005. ISBN 80-214-2960-7.

Podřízená složka nebo oddělení se zapisují samostatně pouze v případě, že mají vlastní specifické funkce a jsou nezávislé na mateřské instituci.

UNESCO. *Expansion of School Building: XXth International Conference on Public Education Geneva 1957*. Ženeva: UNESCO, 1957.

Jako autora uvedeme UNESCO, nikoliv ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ: UNESCO.

Nadřazená složka

Pokud je nadřazeným orgánem stát, federace států, krajský, místní nebo obecní úřad, místo oficiálního názvu se použije běžně užívaný název. Cizí jména mohou být uvedena buď v jazyce citovaného informačního zdroje, nebo v jazyce publikace.

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY: Odbor farmacie. *Stanovisko k tzv. jadrové úhradě.* Online. In: Ministerstvo zdravotnictví. Poslední aktualizace: 9. 11. 2011. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/stanovisko-k-tzv-jadrove-uhrade/>. [cit. 2023-02-26].

Název jako první

V případě, že citovaný zdroj (př. encyklopedie nebo seriál) nemá dominantního autora, začíná bibliografická citace názvem zdroje. Jednotliví spoluvůrci (editor, režisér nebo scénárista) jsou pak uvedeni jako vedlejší tvůrci.

Encyclopaedia Britannica. Volume 15, Maryborough to Mushet Steel. Chicago: The University of Chicago, 1947.

Pravidla českého pravopisu. 3. vyd. Brno: Edika, 2021. ISBN 978-80-266-1604-7.

V případě sborníků příspěvků z konferencí, kdy nelze určit žádnou organizaci nebo osobu jako tvůrce sborníku, se jako první údaj bibliografické citace název konference.

INSOURCE 2008: konference o profesionálních informačních zdrojích. Praha, 5.– 6. února 2008. Online. Praha: Albertina icome Praha, 2008. Dostupné z: <http://www.insource.cz/sbornik/>. [cit. 2023-02-02].

Bibliografické citace děl, které nemají uvedeného autora, začínají názvem. V případě, že je v dokumentu výslovně uvedeno, že se jedná o anonymní dílo, místo autora se zapíše „Anonymní“ nebo „Anonym“.

ANONYM. *Můj život s pubertáky: tři děti, dva rodiče a jedna pekelně hrbolatá cesta životem.* Brno: Jota, 2009. ISBN 978-80-7217-661-8.

Vedlejší tvůrci

Vedlejší tvůrce (osoba, která na tvorbě informačního zdroje spolupracovala) se do bibliografické citace uvede za název v případě, že je relevantní pro obsah dokumentu nebo pro usnadnění identifikace zdroje. Role vedlejšího tvůrce se uvádí v kulatých závorkách za jménem.

U informačních zdrojů, které nemají hlavního tvůrce, lze uvést vedlejšího tvůrce jako první prvek bibliografické citace. To lze použít v případě, že vedlejší tvůrce má význačné postavení, např. režisér filmu nebo (v některých případech) editor u sborníků.

KACHYŇA, Karel (režisér). *Smrt krásných srnců.* Film. 1986.

PETIŠKA, Eduard. *Míšovo tajemství.* **Helena ZMATLÍKOVÁ (ilustrátorka).** První čtení. Praha: Albatros, 1984.

KOVÁŘOVÁ, Pavla (ed.). *NASIV 2016: VI. Visegrad Conference of Information Literacy and Education.* Brno: Flow, 2016. ISBN 978-80-88123-12-5.

SHAKESPEARE, William. *Romeo a Julie: tragédie v pěti jednáních.* **Josef Václav SLÁDEK a Antonín KLÁŠTERSKÝ (překladatelé).** Omega. Praha: Dobrovský, 2015. ISBN 978-80-7390-263-6.

U filmů bude režisér uveden jako první prvek bibliografické citace, např. u divadelních her či jednoho dílu seriálu bude uveden na místě vedlejšího tvůrce.

NÁZEV

Název uvádíme ve tvaru, v jakém je uveden v citovaném zdroji. Název i podnázev zapisujeme kurzívou. V záznamech částí publikací, jako jsou články, kapitoly apod., se kurzívou píšou jen názvy zdrojových publikací, tj. názvy časopisů, knih apod. Dodatečné upřesňující informace je možné uvádět v hranaté závorce za názvem. Výjimku tvoří webové dokumenty (webová stránka, příspěvek na webu, příspěvek na sociální síti), kdy se kurzívou zapisuje název části (webové stránky nebo příspěvku).

BĚLOHLÁVEK, František a ANDRLE, Ivoš. *Osobní počítač: učebnice pro každého*. Vranov nad Dyjí: Votobia, 1992. ISBN 80-85619-17-2.

FEDOR, Marek a PERDUKOVA, Daniela. *The Identification of Induction Motor Internal Quantities*. Online. *Acta Electrotechnica et Informatica*. 2021, vol. 21, iss. 3, s. 24–29. Dostupné z: <https://doi.org/10.15546/aei-2021-0016>. [cit. 2023-04-05].

V případě anglicky psaných článků a časopisů zapisujeme velká a malá písmena tak, jak je uvedeno v informačním zdroji.

KOVÁŘ, Bohumír. *Postřehy použité jako citace bez špetky negace: k připomenutí sametu jenž se změnil v umělý taft... Fakt!* Olomouc: Bohumír Kolář ve spolupráci s nakladatelstvím Laguna, 2019. ISBN 978-80-88263-09-8.

V případě, že název končí interpunkčním znaménkem, v tomto případě vykřičníkem, v bibliografické citaci se vynechává interpunkční znaménko, které název odděluje od dalšího prvku.

REMBRANDT. *Noční hlídka [Posádka kapitána Franse Banninga Cocqa a Willema van Ruytenburcha]*. Olejomalba. 363 × 437 cm. 1642. Místo: Rijks Museum, Amsterdam.

U informačních zdrojů, které jsou obecně známé pod jiným názvem, popř. byly pod jiným původně vydány, lze do bibliografické citace tento název uvést kurzívou v hranatých závorkách.

Dlouhý název

Pokud má citovaný zdroj velmi dlouhý název, je možné jej zkrátit vynecháním některých slov. Nelze vynechat počáteční slova, vynechaná slova se nahrazují třemi tečkami. Zkrácený název musí stále umožnit jednoznačnou identifikaci zdroje.

THÁM, Karel Ignác. *Böhmische Grammatik zum Gebrauche der Deutschen, wodurch sie diese Sprache auf eine leichte Art in kurzer Zeit gründlich erlernen können...* . 4., verm. u. verb. Aufl. Prag: Johann Diesbach, 1801.

Celý název knihy: *Böhmische Grammatik zum Gebrauche der Deutschen, wodurch sie diese Sprache auf eine leichte Art in kurzer Zeit gründlich erlernen können: nebst verschiedenen böhmisch-deutschen Gesprächen, auserlesenen erklärten Histörchen, Erzählungen, Fabeln, dann eigenen Namen der Länder, Städte, Flüsse, Völker, Orden, Sekten, Männer, Weiber, und der heidnischen Gottheiten*

DOMIN, Karel. *Problémy a metody rostlinné sociologie...* . Praha: Ministerstvo zemědělství republiky Československé, 1923.

Celý název knihy: *Problémy a metody rostlinné sociologie a jejich použití pro výzkum lučních a pastvinných porostů republiky Československé.*

Podnázev

Zařazení podnázevu je volitelné. Uvádí se, pokud samotný název nestačí k identifikaci (např. je příliš všeobecný). Podnázev se od názvu odděluje dvojtečkou.

ZAPLATÍLEK, Karel. *MATLAB®: začínáme se signály*. Brno: Tribun EU, 2015. ISBN 978-80-263-0898-0.

ZAPLATÍLEK, Karel. *MATLAB: průvodce začínajícího uživatele*. Brno: Tribun EU, 2011. ISBN 978-80-263-0014-4.

Nejednoznačný nebo nesprávný název

Název může být upřesněn pomocí informací v hranatých závorkách. Mezi názvem a hranatou závorkou je tečka a mezera. Text v závorkách nepíšeme kurzívou.

Statistical digest of the war. [1939-1945]. London: His Majesty's Stationery Office and Longmans, Green, 1951.

JÍLEK, František. *Muž z Vinci. [Leonardo da Vinci]*. Praha: Paseka, 2003. ISBN 80-7185-531-6.

Chybějící název

Pokud název chybí, je možné použít obecně známý nebo tradiční název, pokud existuje. Jestliže tradiční název neexistuje, uvede se v hranatých závorkách místo názvu informace popisující námět díla (text v hranatých závorkách se píše kurzívou). Za hranatou závorku je vhodné uvést i povahu/typ zdroje.

[Ikona RSS]. Online, PNG. April 24, 2012 In: Pixabay. Licence: Content License. Dostupné z: <https://pixabay.com/vectors/rss-news-feed-blog-web-icon-40674/>. [cit. 2023-02-21].

Překlad názvu

Je-li pro text dokumentu podstatná informace o překladu názvu nebo o názvu v jazyce originálu, je možné ji uvést kurzívou do hranatých závorek za název informačního zdroje.

SHAKESPEARE, William. *Veselé paničky windsorské* [*The Merry Wives of Windsor*]. Praha: Romeo, 2002. ISBN 80-86573-02-8.

DOSTOJEVSKIJ, Fedor Michajlovič. *Chudí lidé* [*Бедные люди*]. Sebrané spisy. Praha: Minařík, 1923.

SOUČÁSTI

Jako součásti označujeme části zdrojových dokumentů, např. články v časopisech, příspěvky ve sbornících, jednotlivé skladby na albech, kapitoly v knihách, básně, epizody seriálů apod.

Prvek „In“ předchází informacím o umístění citovaného zdroje v rámci mateřského informačního zdroje. U článků ze seriálů (periodik, tedy nejčastěji časopisů a novin, ale také např. ročenek) jej vynecháváme.

Název části (např. článek) zapisujeme běžným písmem. Název zdrojového dokumentu (např. název časopisu) zapisujeme kurzívou. Výjimku tvoří webové stránky a příspěvky na webu, kdy je název stránky nebo příspěvku uveden kurzívou a název webu běžným písmem.

Článek v časopisu

BROWN, Mary Ellen a DINECOLA, Cassie. Technology and community-engaged research.

Online. *Journal of Technology in Human Services*. 2020, vol. 38, no. 1, s. 3–21.

Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/15228835.2019.1577790>. [cit. 2022-03-08].

Příspěvek ve sborníku

HE, Tianyu; CHEN, Xiaoming; CHEN, Zhibo; LI, Ye; LIU, Sen et al. Immersive and collaborative Taichi motion learning in various VR environments. Online. In: *2017 IEEE Virtual Reality (VR)*.

Los Angeles, March 18–22, 2017. Los Angeles: Institute of Electrical and Electronics Engineers, © 2017.

Dostupné z: <https://doi.org/10.1109/VR.2017.7892299>. [cit. 2023-03-16].

Příspěvek na webu

Bibliografická citace. Online. In: *Wikipedie*. Stránka byla naposledy editována 27. 3. 2023 v 13:42.

Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Bibliografick%C3%A1_citace. [cit. 2023-03-30].

FORMÁTY A TYPY ZDROJŮ

Formáty

Informační zdroj může být vydán v několika formátech. V bibliografické citaci jej uvádíme, je-li pro dílo podstatný (např. hodnotíme-li kvalitu konkrétního formátu audioknihy).

ADKINS, Adele a EPWORTH, Paul. *Rolling in the Deep*. **MP3**. London: XL Recording, 2010.

KLEVISOVÁ, Michaela. *Prokletý kraj*. **Audiokniha, MP3**. Petra ŠPALKOVÁ (interpretka). Praha: Voxi, 10. 3. 2022.

U informačních zdrojů dostupných na internetu je dostačující jako typ nosiče uvést termín „online“. Pokud je potřeba citovaný informační zdroj přesněji identifikovat, je možné uvést specifikaci nosiče.

SAARELA, S. On being a female supervisor in forest research education. **Online**. *Silva Fennica*. 2020, vol. 54, no. 2, article 10362. Dostupné z: <https://doi.org/10.14214/sf.10362>. [cit. 2022-09-10].

PERFEKTNIFAKULTA [@perFEKtniFakulta]. *Talk show se studenty*. **Online, video**. Vysíláno živě 14. 3. 2023. Dostupné z: YouTube, <https://www.youtube.com/watch?v=JwhltDXE5cQ>. [cit. 2023-03-30].

Typy zdrojů

Typ obsahu, média a nosiče by měly být uvedeny, pokud mají zásadní vliv na intelektuální obsah, podobu a stav nebo používání citovaného zdroje.

Typ nosiče uvádíme, pokud je relevantní pro danou bibliografickou citaci, např. pokud popisujeme kvalitu a speciální vlastnosti nahrávky vydané na CD, kde tyto vlastnosti nejsou v pozdějších nosičích (Blu-ray apod.) relevantní.

Informace přebíráme ze zdroje. Pokud se ve zdroji tyto údaje nevyskytují, můžeme je (kvůli nutné identifikaci) dohledat v externích zdrojích. Například seznam IANA Media Types [<https://www.iana.org/assignments/media-types/media-types.xhtml>]

CAMERON, James (režisér). *Avatar*. **Film**. 20th Century Fox, 2009.

CAMERON, James (režisér). *Avatar*. Film, **stereografie**. 20th Century Fox, 2009.

CAMERON, James (režisér). *Avatar*. Film, **videokazeta**. 20th Century Fox, 2009.

Typy obsahů [<https://www.loc.gov/standards/valuelist/rdacontent.html>] – RDA

Typy médií [<https://www.loc.gov/standards/valuelist/rdamedia.html>] – RDA

Typy nosičů [<https://www.loc.gov/standards/valuelist/rdacarrier.html>] – RDA

VYDÁNÍ/VERZE

Vydání

Vydání je povinný údaj, zapisujeme jej vždy, když se nejedná o první vydání. První vydání není nutné uvádět, ale jeho uvedení není chyba.

Zapisujeme jej ve stejném znění, v jakém je uvedeno v citovaném informačním zdroji, včetně použitých termínů a symbolů. Přednostně používáme zkratky.

ANDRLE, Ivoš a BĚLOHLÁVEK, František. *Osobní počítač*. 3. dopl. vyd. Učebnice pro každého (Rubico). Olomouc: Rubico, 1996. ISBN 80-85839-03-2.

MILNE, Alan Alexander. *Medvídek Pú*. 11. vyd. Praha: Albatros, 2015. ISBN 80-00-01504-8.

ORACLE. *MySQL*®. Program. Enterprise ed. Redwood City: Oracle, 2015.

Digital Preservation Handbook. Online. 2nd rev. ed. Digital Preservation Coalition, 2015. Dostupné z: <https://www.dpconline.org/handbook>. [cit. 2023-02-27].

Verze

Citované informační zdroje, které byly aktualizovány nebo rozšířeny, obvykle obsahují údaje o verzi. Číslo a slovní označení verze bychom měli zaznamenávat tak, jak jsou uvedeny v citovaném informačním zdroji.

Pokud je citována konkrétní verze informačního zdroje, měli bychom uvést název a/nebo číslo verze, aktualizace. Pokud je to nezbytné, uvedeme také datum vydání nebo datum a čas, kdy byl zdroj stažen či zpřístupněn.

APPLE INC. *Mac OS X El Capitan*. Verze 10.11. Program. 2016-06-25.

MOZILLA FOUNDATION. *Mozilla Firefox*. Verze 79.0. Program. 2020-07-28.

Přizpůsobivý obsah

U responzivních webových stránek se může lišit vyobrazení a obsah podle toho, z jakého druhu zařízení (mobil, stolní počítač) na konkrétní stránku uživatel přistupuje. Pokud je citovaný informační zdroj přizpůsobivý a existuje možnost, že relevantní informace by nemusela být zobrazena správně či vůbec, mělo by v bibliografické citaci být uvedeno použité zařízení a aplikace.

Responzivní stránky mohou měnit jazyk dle jazykových nastavení prohlížeče nebo polohy.

Webové sídlo Organizace spojených národů necitujeme jako <https://www.un.org/>, protože uživatel může být podle své polohy přesměrován např. na <https://www.un.org/en/> (v tomto případě na anglickou mutaci). Pokud citujeme stránky Organizace spojených národů pro Francii, příslušná adresa v bibliografické citaci je <https://www.un.org/fr/>.

ÚŘAD PRO PUBLIKACE EVROPSKÉ UNIE. *EUR-Lex: přístup k právu Evropské unie*. Online. © 1998–2023. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=cs>. [cit. 2023-01-18].

Odkazujeme na českou verzi stránek webového sídla EUR-Lex.

Etapy zveřejňování

Tvorba informačních zdrojů většinou probíhá v několika krocích/fázích – odevzdaný rukopis, preprint, postprint a různé etapy standardizačních úkolů.

Některé informační zdroje lze použít ještě před jejich oficiálním vydáním (preprint, normu ve stadiu příprav). V těchto případech je doporučeno řídit se pravidly uvedenými v daném informačním zdroji nebo pravidly danými vydavatelem.

SOLANKE, Parmeshwar; ACHELLE, Sylvain; CABON, Nolwenn; PYTELA, Oldřich; BARSELLA, Alberto et al. Proaromatic pyranilidene chalcogen analogues and cyclopenta[c]thiophen-4,6-dione as electron donors and acceptor in efficient charge-transfer chromophores. Online, **postprint**. *Digitální knihovna Univerzity Pardubice*. 2016-07-06. Licence: CC BY-NC-ND 4.0. Dostupné z: <http://hdl.handle.net/10195/66349>. [cit. 2023-03-31].

LACHAPELLE, Francois. COVID-19 Preprints and Their Publishing Rate: An Improved Method. Online, **preprint**. *MedRxiv*. October 13, 2020. Licence: CC BY-ND 4.0. Dostupné z: <https://doi.org/10.1101/2020.09.04.20188771>. [cit. 2023-02-23].

MÍSTO VYDÁNÍ A NAKLADATEL/VYDAVATEL

Nakladatelské údaje zapisujeme v pořadí **Místo vydání: Nakladatel, rok vydání**.

Místo vydání je nepovinný údaj, ale doporučujeme jej především u tištěných dokumentů uvádět.

KUTNOHORSKÁ, Jana. *Historie ošetřovatelství*. Sestra. **Praha: Grada, 2010**.
ISBN 978-80-247-3224-4.

Místo vydání

Místo vydání pomáhá k identifikaci citovaného zdroje. Je-li místo vydání uvedeno, zapíšeme ho tak, jak je v citovaném zdroji, popř. jej transliterujeme.

Pokud by mohlo dojít k záměně místa vydání (např. London ve Velké Británii a v USA), nebo se jedná o menší či méně významné místo, uvede se do kulaté závorky upřesnění lokace (stát, země, kraj, okres, provincie).

LHOTA. Obec Lhota. Online. **Lhota (Zlínský kraj)**, © 2023. Dostupné z:
<https://www.lhota-zlin.cz/>. [cit. 2023-03-13].

LHOTA U LIPNÍKA N. BEČVOU. Obec Lhota u Lipníka. Online. **Lhota (Olomoucký kraj)**,
© 2023. Dostupné z: <https://www.lhotaulipnika.cz/>. [cit. 2023-03-13].

V případě více míst vydání se uvádí pouze první nebo typograficky zvýrazněné, popř. významné místo vydání.

Pokud neznáme místo vydání, tento údaj vynecháme.

Vydavatel

Vydavatel citovaného zdroje je organizace nebo osoba, která nese zásadní odpovědnost za vydání citovaného dokumentu. V informačních zdrojích může být výrobce, tj. organizace nebo lidé odpovědní za výrobu informačního zdroje, popsán různými způsoby.

Přednost se dává tomuto pořadí:

1. vydavatel nebo produkční společnosti (filmové studio);
2. distributor, nakladatel nebo poskytovatel online obsahu (u online příspěvků, např. webové stránky, je časté, že za ně odpovídají instituce a ne nakladatelé);
3. tiskárna nebo výrobce;
4. sponzor.

Jména vydavatelů (nakladatelů) se zkracují vynecháním údajů, které nejsou nezbytné pro jejich identifikaci (např. a.s., s.r.o., Ltd.).

MCGEE, Paul. *Jak získat a ovlivnit téměř každého: umění jednat s druhými lidmi*. Praha: **Grada**, 2013. ISBN 978-80-247-4879-5.

KOUZNES, James M. a POSNER, Barry Z. *The Leadership Challenge: How to Make Extraordinary Things Happen in Organizations*. **Wiley**, 2017. ISBN 978-1-119-27896-2.

Grada Publishing, a.s. = Grada
John Wiley & Sons =Wiley

Pokud informační zdroj vydalo více vydavatelství na různých místech, uvádíme pouze první místo vydání a prvního vydavatele.

Název filmového studia, produkční společnosti, distributora, nakladatele nebo poskytovatele online obsahu by mělo být uvedeno v bibliografické citaci, je-li to vhodné a je-li známo.

BAUM, L. Frank. *The Wonderful Land of Oz. Chapter 2: The Marvelous Powder of Life*. Online, MP3. Etext no. 17426. Roy TRUMBULL (vypravěč). **Project Gutenberg (distributor)**, 2005. Dostupné z: <https://www.gutenberg.org/files/17426/17426-mp3/17426-mp3-chap2.mp3>. [cit. 2020-06-22].

Datum nebo datum vydání

Bibliografická citace by měla obsahovat datum vydání, výroby, distribuce, provedení, přenosu atd. U fyzických informačních zdrojů, např. tištěných knih, je dostačující rok. U článků v tištěných novinách je nutné uvádět mimo roku také den a měsíc citovaného výtisku. V případě online či jiných elektronických verzí děl (např. internetových dokumentů, seriálů, souborů výzkumných dat apod.) můžeme uvést datum a čas poslední změny nebo datum a čas vydání zobrazeného dokumentu.

Celé datum se musí uvést, pokud citujeme umělecké vystoupení, neboť umělecké vystoupení je svázáno s konkrétním časem a místem.

Datum se uvádí tak, jak je uvedeno v citovaném informačním zdroji.

Rok

WALTARI, Mika. *Kdo zavraždil paní Skrofovou?* 2. vyd. Jan Petr VELKOBORSKÝ (překladatel). Praha: Knižní klub, 2003. ISBN 80-242-1029-0.

Období, měsíc, den a čas

Určení období, měsíce, dne, času a časového pásma by měla být v souladu s formátem citovaného zdroje. Tyto údaje se uvádějí pouze v případě, jsou-li považovány za nezbytné.

PARK, Sinwoo a PARK, Changhoon. Immersive Gatekeeper Training System for Suicide Prevention in HMD Based Virtual Environments. Online. In: LACKEY, Stephanie a SHUMAKER, Randall (ed.). *Virtual, Augmented and Mixed Reality*. Lecture Notes in Computer Science. Cham: Springer, 19 June 2016, s. 544–551. Dostupné z: https://doi.org/10.1007/978-3-319-39907-2_52. [cit. 2023-02-27].

GAMING BOULEVARD [@gamingboulevard]. *[HTC Vive Interview] A bright future for virtual reality*. Online, video. 18. 8. 2016. Dostupné z: YouTube, <https://youtu.be/VAY4LYOP8h8>. [cit. 2023-02-27].

ECHIKSON, William. Google varuje před cenzurou internetu. Online. In: *Studio ČT24*. TV, ČT24. 30. listopadu 2012, 17:05. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10101491767-studio-ct24/212411058361130/>. [cit. 2023-02-27].

Nejistá, neznámá, přibližná či chybějící čísla

V případě, že není datum publikování uvedeno, dohledáváme jej z jiného zdroje či ho odhadujeme a poté toto datum uvádíme v hranaté závorce, např. [1750]. Za nejistým nebo přibližným datem následuje znak otazníku [2023?].

Pokud nelze zjistit nebo odhadnout přibližný rok vydání, odhadneme alespoň století. Údaj o datu vydání vynecháváme pouze v krajním případě. Především při odkazování pomocí harvardského systému je žádoucí uvést alespoň přibližné datum vydání.

Rozsah dat

Pokud je v bibliografické citaci nutné uvést rozsah dat, např. při odkazování na celý informační zdroj, použijeme „–“ (pomlčku).

Robot revue: magazín ze světa robotiky. Praha: RCR, 2009–2011. ISSN 1804-056X.

Nesprávná data

Pokud víme, že datum uvedené v citovaném zdroji je nesprávné, mělo by být za datem v bibliografické citaci uvedeno v hranaté závorce i správné datum. V hranaté závorce uvádíme výraz „správně“.

TICHÝ, Ota (ed.). *Francouzská mluvnická cvičení: pomocný učební text*. Praha: Studijní a informační ústav odborného školství, 1956 [správně 1959].

Copyright

Pokud je v dokumentu uveden copyright (rok, k němuž se vztahují autorská práva), uvedeme jej po znaku © nebo frází „cop.“, popř. „c“. Je-li rok copyrightu odlišný od roku prvního vydání, smí se uvést oba roky. Copyright uvedeme také v případě, že chybí rok vydání.

KULIŠŤÁK, Petr. *Neuropsychologie*. 2., aktualiz. a přeprac. vyd. Praha: Portál, 2011, © 2003. ISBN 978-80-7367-891-3.

BEACH, Andy a OWEN, Aaron. *Video compression handbook*. Second ed. Berkeley: Peachpit Press, © 2019. ISBN 978-0-13-486621-5.

ČÍSLOVÁNÍ A STRÁNKOVÁNÍ

Údaj o číslování a stránkování se uvádí tak, jak je uvedeno v citovaném informačním zdroji. Důležité je pořadí, kdy řadíme větší celek před menší (nejdřív uvedeme ročník časopisu a pak teprve číslo, strany apod.). Údaj o celkovém počtu stran (např. u knih) je nepovinný, povinně se strany uvádí u částí dokumentů (např. u článků nebo příspěvků ve sborníků). Současně uvádíme označení a číslo nejmenší samostatně identifikovatelné části (např. odstavce nebo kapitoly).

Číslo předchází jazykový zápis (z citovaného informačního zdroje), který určuje konkrétní část (ročník, číslo, strany). Označení ročníku a čísla převezmeme ve stejném jazyku, jak je uvedeno v informačním zdroji; označení stránkování naopak zapisujeme v jazyce, ve kterém píšeme vlastní text.

Ročník: roč., vol.

Číslo (časopisu): č., no., iss.

Strany: s., p. (Pokud píšeme text v češtině, zapisujeme „s.“; pokud píšeme v angličtině, pak „p“.)

BROWN, Mary Ellen a DINECOLA, Cassie. Technology and community-engaged research. Online. *Journal of Technology in Human Services*. 2020, vol. 38, no. 1, s. 3–21. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/15228835.2019.1577790>. [cit. 2022-03-08].

MYNÁŘOVÁ, Věra. Obalkyknih.cz – služba knihovnám a jejich uživatelům. Online. *Duha: Informace o knihách a knihovnách*. 2011, roč. 25, č. 1. ISSN 1804-4255. Dostupné z: <http://duha.mzk.cz/clanky/obalkyknihcz-sluzba-knihovnam-jejich-uzivatelum>. [cit. 2023-02-10].

VESELÁ, Linda. Recommended procedure for headroom design according to geometric parameters of building structures. Online. *Acta Polytechnica*. 2022, vol. 62, no. 6, s. 654–659. Dostupné z: <https://doi.org/10.14311/AP.2022.62.0654>. [cit. 2023-02-24].

BECHER, Peter. Eine ganz andere Färbung. *Sudetenland*. 2018, Jg. 60, H. 4, s. 389–390. ISSN 0562-5173.

Různé stránkování

Informační zdroje (často monografie) mohou používat různé číslování stran (kombinace římských a arabských čísel). Je-li číslování v rámci dokumentu různé, oddělí se počty stran znaménkem +.

xii + 516 + [10] s.
218 s. + 16 l.

HERMAN, Irving P. *Physics of the human body*. 2nd ed. Cham: Springer, 2016. **xxiv + 953 s.** ISBN 978-3-319-23930-9.

Ačkoliv se strany u knih neuvádí, ponechali jsme je pro názorný příklad.

Zdroj bez číslovaných stránek

Některé elektronické informační zdroje nepoužívají stránkování. V takovém případě je vhodné použít jiné logické členění citovaného zdroje, např. kapitolu, část, číslo, stranu, ročník, fiš, obrázkovou přílohu nebo číslo článku.

BOUDREAU, Kevin J.; JEPPESEN, Lars Bo a MIRIC, Milan. Profiting from digital innovation: Patents, copyright and performance. Online. *Research Policy*. 2022, **vol. 51, no. 5, article 104477**. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.respol.2022.104477>. [cit. 2023-02-19].

SERIÁLY A EDICE

Seriál (např. časopisy, noviny apod.)

Do bibliografické citace uvádíme celý název časopisu tak, jak je uveden přímo v citovaném periodiku. V případě, že víme, že seriálů se stejným názvem je více, použijeme tzv. klíčový název, popř. zkrácený klíčový název. Zkrácené názvy se v bibliografických citacích používají pouze v oborech nebo institucích, kde je to zvykem. Je možné použít zkrácený název, který bývá většinou uveden přímo v databázi v informacích o časopisu. V případě nutnosti je možné využít *Seznam zkratk slov z názvu*: <https://www.issn.org/services/online-services/access-to-the-ltwa>. Důležité je zachovat konzistentnost a zabránit jakékoli nejednoznačnosti.

Klíčový název seriálu lze nalézt na portálu ISSN (<https://portal.issn.org>). Zkrácený klíčový název je speciální název, kdy některá slova z názvu časopisu jsou nahrazena odpovídající zkratkou (vychází z ISO 4). Doporučujeme uvádět spolu i ISSN, a to i v případě, že je uveden jiný identifikátor (např. DOI).

GUIDORZI, Laura; RE, Alessandro; MAGALINI, Marta; ANGELICI, Debora; BORGHI, Alessandro et al. Micro-PIXE and micro-IBIL characterization of lapis lazuli samples from Myanmar mines and implications for provenance study. Online. *The European Physical Journal Plus*. 2023, vol. 138, no. 2, article 175. Dostupné z: <https://doi.org/10.1140/epjp/s13360-023-03768-x>. [cit. 2023-02-25].

GUIDORZI, Laura; RE, Alessandro; MAGALINI, Marta; ANGELICI, Debora; BORGHI, Alessandro et al. Micro-PIXE and micro-IBIL characterization of lapis lazuli samples from Myanmar mines and implications for provenance study. Online. *Eur. Phys. J. Plus*. 2023, vol. 138, no. 2, article 175. ISSN 2190-5444. Dostupné z: <https://doi.org/10.1140/epjp/s13360-023-03768-x>. [cit. 2023-02-25].

Sborníky příspěvků

Sborníky jako celek se citují obdobně jako monografie. V případě sborníků z konferencí se navíc uvádí i datum a místo konference tak, jak je uvedeno přímo ve sborníku. Tyto údaje zapisujeme za název sborníku.

Příspěvky ve sborníku se zapisují s použitím předložky „In“.

JOKLÍKOVÁ, Hana. Role speciálního pedagoga v podpoře seniorů se zrakovým postižením. In: *XVII. mezinárodní konference k problematice osob se specifickými potřebami a IV. konference mladých vědeckých pracovníků. Olomouc, 15.–16. března 2016*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2017. ISBN 978-80-244-5256-2.

Edice

Edici můžeme zapsat, pokud je v informačním zdroji uvedena. Uvádíme údaje podle citovaného informačního zdroje, tedy název edice, číslování v rámci edice.

ISSN edice uvádíme tehdy, pokud zdroj nemá jiný upřesňující identifikátor, např. ISBN nebo DOI.

VAN EMDEN, Joan a BECKER, Lucinda M. *Writing for engineers*. 4th ed. *Palgrave study skills*. London: Palgrave, 2018. ISBN 978-1-352-00047-4.

KYLOUŠEK, Jakub; PINK, Michal a ŠEDO, Jakub. *Volební mapa města Brna. Srovnávací politologie, sv. č. 8*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2007. ISBN 978-80-7325-135-2.

IDENTIFIKÁTORY

Identifikátory slouží k jednoznačné identifikaci informačních zdrojů a měli bychom je uvádět vždy. Má-li citovaný informační zdroj více než jeden identifikátor (např. kniha vydaná v rámci edice může mít jak ISSN, tak ISBN), měl by být v bibliografické citaci uveden jen ten identifikátor, který zdroj **identifikuje co nejpřesněji**.

Pro účely tohoto výkladu uvádíme ty nejběžnější.

ISBN

ISBN je mezinárodní standardní číslo knihy. Kromě tištěných knih se ISBN používá k identifikaci jiných knižních dokumentů, např. map nebo multimediálních dokumentů.

V případě elektronických knih bychom měli vždy přednostně uvádět identifikátor DOI, pokud jím disponuje. V případě, že elektronická kniha DOI nemá, je pravděpodobné, že bude mít přidělené eISBN (identifikační číslo pro elektronické knihy), které uvedeme jako identifikátor.

ORWELL, George. *Farma zvířat*. Blanka CARRIÈRE (překladatelka); Iwan KULIK (ilustrátor). Praha: Rybka Publishers, 2021. **ISBN 978-80-87950-63-0**.

Tištěná kniha. Uvádíme ISBN.

HARARI, Yuval Noah. *Sapiens: A Brief History of Humankind*. Online. New York: Harper, 2015. **eISBN 978-0-06-231611-0**. Dostupné z: <https://www.amazon.com/Sapiens-Humankind-Yuval-Noah-Harari/dp/0062316095>. [cit. 2023-03-23].

Elektronická kniha, která nemá identifikátor DOI. Uvádíme tedy eISBN.

ISSN

ISSN je mezinárodní standardní číslo tištěných periodických publikací, jako jsou časopisy, noviny, ročenky atd.

V případě elektronických článků bychom vždy měli uvádět přednostně identifikátor DOI, pokud jím informační zdroj disponuje. Pokud elektronický článek DOI nemá, je pravděpodobné, že bude mít informační zdroj eISSN (identifikační číslo pro elektronické časopisy) v tom případě bychom měli vždy uvádět eISSN.

SMITH, John. The role of technology in education. *Education Today*. 2019, vol. 23, no. 1, s. 10–15. **ISSN 1234-5678**.

LEBA, Ondřej. Paruka: kulturní domény dragu. Online. *AntropoWebzin*. 2022, roč. 18, č. 1–2, s. 43–51. Licence: CC BY 3.0. **eISSN 1801-8807**. Dostupné z: <http://www.antropoweb.cz/webzin/index.php/webzin/article/view/307>. [cit. 2023-04-04]

PMID

PMID je identifikační číslo přidělené každému záznamu v databázi PubMed. Je často používáno v odkazech na elektronické články nebo studie v biomedicíně a jiných vědeckých oborech.

FRYE, Leah; BHAT, Sathesh; AKINSANYA, Karen a ABEL, Robert. From computer-aided drug discovery to computer-driven drug discovery. Online. *Drug Discovery Today: Technologies*. 2021, vol. 39, s. 111–117. **PMID 34906321**. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.ddtec.2021.08.001>. [cit. 2023-01-19].

Pro názorný příklad uvádíme oba identifikátory, ačkoliv by měl být pouze jeden; v tomto případě DOI.

DOI

DOI je digitální identifikátor objektu, např. elektronické verze vědeckého článku, knihy, datasetu nebo jiného digitálního obsahu.

U zdroje můžeme najít DOI ve své statické formě, např. doi:10.3886/ICPSR31521.v1.

V tomto případě jej musíme nahradit interaktivní verzí, tj. před identifikátor přidat <https://doi.org/>, čímž vznikne <https://doi.org/10.3886/ICPSR31521.v1>.

Pokud citujeme elektronický dokument, který obsahuje DOI, měli bychom jej vždy upřednostnit před ostatními identifikátory. Kromě jednoznačné identifikace zaručuje dostupnost.

FISER, Ondrej a KOVALCHUK, Maria. On Theoretical Accuracy of Meteorological Targets Measurement by Radar. Online. *Radioengineering*. 2022, vol. 31, no. 2, s. 176–184. Dostupné z: <https://doi.org/10.13164/re.2022.0176>. [cit. 2023-02-27].

Elektronický časopis, u kterého jednotlivé články mají přidělen DOI.

JANDEJSEK, Petr. The Divine Character of Human Rights and Duties: A Theological Enquiry in the Context of the Border Regions in the Czech Republic. *Acta Universitatis Carolinae Theologica*. 2022, vol. 12, no. 2, s. 103–120. ISSN 1804-5588. Dostupné také z: <https://doi.org/10.14712/23363398.2023.7>.

Tištěná i elektronická verze časopisu je totožná. V tištěné verzi je uvedeno i DOI. Vzhledem k tomu, že jsme pracovali s tištěnou verzí, citujeme tištěnou verzi článku a pro usnadnění dohledání plného textu můžeme doplnit informaci o dostupnosti e-verze.

Neplatný/zrušený identifikátor

Je-li identifikátor v citovaném informačním zdroji zrušen nebo je neplatný, přidáme za něj do hranaté závorky výraz „neplatné“ či „oprava:“ a vlastní opravený údaj.

Elävän kuvan vuosikirja. Helsinki: Suomen elokuväsäätiö ja Suomen elokuva-arkisto, 1988–1996. ISSN 0785-8015 [neplatné].

Elävän kuvan vuosikirja. Helsinki: Suomen elokuväsäätiö ja Suomen elokuva-arkisto, 1988–1996. ISSN 0785-8015 [neplatné] [oprava: 0786-5386].

Opravený identifikátor by měl být označen atributem „oprava“ a vsazen do hranatých závorek.

DOSTUPNOST A UMÍSTĚNÍ

Sítové umístění

U internetových zdrojů je dostupnost povinný údaj. V bibliografických citacích je vhodnější použít místo běžného URL tzv. URI založené na trvalých identifikátorech.

Informace o dělení URL na konci řádku se můžete dočíst v Dotazech z jazykové poradny Ústavu pro jazyk český AV ČR, v. v. i.: https://dotazy.ujc.cas.cz/odpovedi/?id_otazka=779&filter=1&id_kategorie_otazek=201&id_domena_kategorii_otazek=24.

V normě ČSN ISO 6910 (Úprava dokumentů zpracovaných textovými procesory) z července 2014 naleznete tyto informace v části 12.5.4 Dělení webových adres a podobných údajů.

VANĚK, Pavel. *Moderní postupy programování sběrníkových řídicích systémů KNX*. Online, diplomová práce. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií, 2017. **Dostupné z:** <http://hdl.handle.net/11012/63213>. [cit. 2023-02-10].

Při citování digitálních zdrojů by se měl uvést čas přístupu vzhledem k možnosti, že by byl informační zdroj odstraněn.

Slovní spojení „Dostupné z:“ apod. zapisujeme v jazyce, v němž píšeme svou práci.

Dlouhé URI by se mělo zalamovat na konci řádku za jednoduchým nebo dvojitým lomítkem či spojovníkem, avšak před ostatními interpunkčními znaménky.

PID – v případě, že má zdroj přiřazený trvalý identifikátor, uvede se URI založený na trvalém identifikátoru.

Distributor – u e-zdrojů je povinný údaj o distributorovi, pokud je známý, zapisuje se společně s dostupností před URL/URI.

WU, Pan; MA, Yunduo; GAO, Chuntian; LIU, Weihua; SHAN, Jianqiang et al. A review of research and development of supercritical carbon dioxide Brayton cycle technology in nuclear engineering applications. Online. *Nuclear Engineering and Design*. 2020, vol. 368, article 110767. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.nucengdes.2020.110767>. [cit. 2023-02-10].

Zkrácené odkazy vytvořené službami typu Bit.ly apod. nelze v bibliografických citacích použít a vždy je nutné je nahradit vlastním URI daného zdroje. Důvodem je, že u těchto online nástrojů na zkracování URL adres není zaručena trvalost vygenerovaných adres.

Fyzické umístění

Údaj o fyzickém umístění dokumentu je ve většině případů nepovinný údaj. Povinně se uvádí pouze u zdrojů, které jsou vzácné nebo jedinečné. Údaje se zapisují v jazyce, v němž píšeme svou práci.

TĚSNOHLÍDEK, Rudolf. *Rukopis dětské knihy Cvrček na cestách*. Rukopis [1927].
In: Lidové noviny Brno. **Místo: Moravský zemský archiv v Brně. Fond G 426.**

Dílo psané česky. Zapisujeme „Místo:“.

TĚSNOHLÍDEK, Rudolf. *Rukopis dětské knihy Cvrček na cestách*. Rukopis [1927].
In: Lidové noviny Brno. **At: Moravský zemský archiv v Brně. Fond G 426.**

Dílo psané anglicky. Zapisujeme „At:“.

Informační zdroje, které již neexistují

GOGH, Vincent van. *Malíř na cestě do práce*. Obraz. 1888. **Původní místo: Kaiser-Friedrich Museum, Berlín.**

Živé vystoupení

LUCIE. *Lucie v opeře tour*. Koncert. 2022-11-05. **Místo: Winning Group Arena, Brno.**

Informační zdroje v soukromém vlastnictví

V bibliografických citacích informačních zdrojů v soukromém vlastnictví by měl být uveden vlastník nebo prodejce v době citování.

PICASSO, Pablo. *Nahá v sochařském ateliéru [Nu au plateau de sculpteur]*. Olej na plátně. 1932. **Vlastník: BRODY, Sidney a BRODY, Francis. [cit. 2009-06-06].**

PICASSO, Pablo. *Nahá v sochařském ateliéru [Nu au plateau de sculpteur]*. Olej na plátně. 1932. **Místo: Tate Modern, Londýn. Vlastník: soukromá sbírka. [cit. 2022-06-06].**

V roce 2010 byl obraz vydražen, nový vlastník není znám, avšak obraz je nově vystaven v galerii Tate Modern v Londýně.

Datum citování

U elektronických zdrojů bychom měli vždy uvádět datum citování, tedy údaj o tom, kdy jsme k informačnímu zdroji přistupovali a čerpali z něj.

Používáme označení „cit.“ a vkládáme do hranatých závorek ve formátu rrrr-mm-dd.

PATEL, Harshada; STEFANI, Oliver; SHARPLES, Sarah; HOFFMAN, Hilko; KARASEITANIDIS, Ioannis et al. Human centred design of 3-D interaction devices to control virtual environments. Online. *International Journal of Human-Computer Studies*. 2006, vol. 64 no. 3, s. 207–220. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.ijhcs.2005.08.010>. [cit. 2022-01-16].

OSTATNÍ PRVKY

V této části uvádíme výběr volitelných prvků, které se uvádějí ve specifických případech a jen je-li daný údaj potřebný pro identifikaci zdroje.

Rozměry a velikost

Obecně jsou údaje o rozměrech a velikosti dokumentu volitelné prvky, povinné jsou u kartografických dokumentů. Rozměry a velikost se uvádějí vždy s měrnou jednotkou, a to následovně:

- pouze výška
16 mm.
- výška následovaná šířkou
14 cm × 28 cm.
- výška, šířka, hloubka, vč. tvaru, je-li to nutné
18 in × 30 in × 6 in.
koule o průměru 35 mm.
- označení velikosti, následuje orientace, je-li to nutné
B1 na šířku.

Velikost souboru

Údaj o velikosti souboru vč. jednotky se uvádí za URI daného zdroje do hranatých závorek. Velikost se uvádí v případě, že soubor je výjimečně velký nebo malý. Zařazujeme-li bibliografickou citaci do česky psané práce, v desetinných číslech uvádíme čárku, ne tečku.

GALUŠČÁKOVÁ, Petra; DEVAUD, Romain; GONZALEZ-SAEZ, Gabriela; MULHEM, Philippe; GOEURIOT, Lorraine et al. *LongEval Train Collection*. Online, dataset.
In: LINDAT/CLARIAH-CZ digital library at the Institute of Formal and Applied Linguistics (ÚFAL). Praha: Charles University, Faculty of Mathematics and Physics, 2023. Licence: CC BY-NC-SA 4.0. Dostupné z: <http://hdl.handle.net/11234/1-5010>. [11,7 GB].
[cit. 2023-02-22].

Metadata pro právní nároky

Licenční podmínky děl lze v bibliografické citaci uvést pouze v případě, že lze očekávat jejich neměnnost v čase (např. u licencí Creative Commons či GPL, které jsou neodvolatelné). Údaj o licenci se uvádí za nakladatelské údaje.

Volné dílo.

Licence: CC BY-SA 4.0. EN.

Licence: GNU GPL verze 2.

KOČMANOVÁ, Daniela. Osobnostní charakteristiky odsouzených žen. Online. *E-psychologie*. 2022, roč. 16, č. 4, s. 43-57. Licence: CC BY-NC 4.0. Dostupné z: <https://doi.org/10.29364/epsy.455>. [cit. 2023-02-25].

Systémové požadavky

Údaj o systémových požadavcích je vhodné v bibliografické citaci uvést v případě, kdy jsou k práci s informačními zdroji (např. se sadami výzkumných dat) třeba konkrétní softwarové nástroje. Systémové požadavky se uvádějí formou poznámky na konec bibliografické citace a mohou obsahovat následující údaje:

- typ počítače, název a verze operačního systému (názvy a verze operačních systémů);
- middlewaru a dalších aplikací, pro které je program navržen;
- požadavky na paměť a disk;
- doporučené periferní zařízení.

SKILJAN, Irfan. *IrfanView*. Program. Ver. 4.62. 2022. Release date 2022-12-09. Systémové požadavky: Windows XP, Vista, 7, 8, 10 and 11. Dostupné z: <https://www.irfanview.com/>. [cit. 2023-02-15].

FOXIT SOFTWARE. *PDF Reader*. Program. [Systémové požadavky: <https://www.foxit.com/pdf-reader/#>]. Dostupné z: <https://www.foxit.com/pdf-reader/>. [cit. 2023-02-10].

Údaje mohou být nahrazeny URI webové stránky, která požadavky zmiňuje.

Restaurování

Datum restaurování se uvádí u děl, která jsou restaurovanou verzí originálu. Jedná se o povinný údaj v případě, že dílo bylo restaurováním výrazně pozměněno nebo bylo restaurováno několikrát.

HAAS, Hugo (režisér). *Bílá nemoc*. Film. Národní filmový archiv, 1937 [restaurováno 2016].

3

Metody citování

a odkazování

METODY CITOVÁNÍ A ODKAZOVÁNÍ V TEXTU

- **System autor-datum (harvardský systém)**
- **Číslování**
- **Průběžné poznámky**
- **System jmenných značek**

Pokud ve své práci přebíráme informace z jiných zdrojů, musíme na tyto zdroje prostřednictvím odkazu upozornit přímo v textu. Každý odkaz v textu musí mít vytvořenou bibliografickou citaci uvedenou zpravidla na konci textu v seznamu použitých zdrojů. Stejně tak každá bibliografická citace ze seznamu použitých zdrojů musí být v textu zastoupena odkazem.

Při psaní práce je nutné zvolit pouze jeden způsob odkazování a jednotně jej použít v celém textu.

Pravidla abecedně řazených seznamů zdrojů a literatury

Seznam použitých zdrojů se zpravidla řadí abecedně (výjimkou jsou číselné odkazy a jmenné značky) podle prvního údaje uvedeného v bibliografické citaci. Pro abecední řazení platí následující pravidla:

- ✓ Vlastní tvorba autora vytvářeného textu se uvádí před všemi ostatními bibliografickými citacemi.
- ✓ Bibliografické citace děl jednoho tvůrce se uvádí před bibliografickými citacemi s více tvůrci začínajícími stejným jménem.
- ✓ Více bibliografických citací jednoho tvůrce řadíme chronologicky od nejstaršího.
- ✓ Bibliografické citace samostatného tvůrce řadíme před další bibliografické citace, v nichž je tento tvůrce spoluautorem uvedeným na prvním místě.

System autor-datum (harvardský system)

Odkazy v textu v tzv. harvardském systému se zapisují za citovaný text do kulatých (preferovaná forma zápisu) nebo hranatých závorek ve formě **příjmení tvůrce a rok vydání** (popř. **název a rok vydání**) citovaného informačního zdroje. Pokud je to možné, uvádíme i konkrétní číslo strany, ze které jsme údaj převzali např. (tvůrce, rok, číslo strany).

V případě, že se autor citovaného informačního zdroje vyskytuje přirozeně v textu, se do závorky uvádí pouze **rok vydání**. Pokud mají dva a více zdrojů stejného tvůrce a rok vydání, rozlišují se malými písmeny (a, b, c atd.) uvedenými za rokem vydání.

Seznam použitých zdrojů se řadí abecedně podle příjmení autora. Za údaj o tvůrci/tvůrcích se zapisuje rok vydání (u nakladatelských údajů se již zpravidla neuvádí).

Podle normy je možné uvést odkaz v textu i bez použití čárek oddělovacích jednotlivé údaje, např. (Pařízek 1996 s. 15). S ohledem na jednoznačné oddělení jednotlivých údajů však doporučujeme používat čárky.

PŘÍKLAD

Text převzatý z:

PRŮCHA, Jan. *Přehled pedagogiky: úvod do studia oboru*. Praha: Portál, 2000, s. 23–37. ISBN 80-7178-399-4.

V české pedagogice např. **Pařízek (1996)** vymezuje – vedle samotné pedagogiky – několik „pedagogických věd“, jako je např. „filozofie výchovy“, „ekonomie výchovy“ aj. Naopak **Jůva a Jůva (1994a)** rozlišují jen užší repertoár „základních pedagogických oborů“ (např. dějiny výchovy, didaktika aj.), kdežto **Krejčí (1991)** vymezuje širší repertoár disciplín základních, hraničních a speciálních. Zcela specifickou klasifikaci věd o výchově (edukologii) představuje slovenský teoretik **Š. Švec (1998)**, odlišnou klasifikaci nalezneme v dokumentech UNESCO nebo Evropské unie atd.

.....

Prací v této oblasti je velké množství. Doporučuji zde ty nejdůležitější: Stručné dějiny pedagogiky (**Jůva a Jůva, 1994b**) je práce vhodná jako základní úvod pro studenty učitelských oborů.

Seznam použitých zdrojů

JŮVA, Vladimír a JŮVA, Vladimír, 1994a. *Úvod do pedagogiky*. Brno: Paido. ISBN 80-901737-6-4.

JŮVA, Vladimír a JŮVA, Vladimír, 1994b. *Stručné dějiny pedagogiky*. 3. rozš. vyd. Brno: Paido. ISBN 80-85931-07-9.

KREJČÍ, Vladimír, 1991. *Obecné základy pedagogiky: studentům denního studia, studia při zaměstnání a postgraduálního studia*. Ostrava: Pedagogická fakulta. ISBN 80-7042-041-3.

PAŘÍZEK, Vlastimil, 1996. *Základy obecné pedagogiky*. Praha: Pedagogická fakulta UK.

ŠVEC, Štefan et al., 1998. *Metodológia vied o výchove: kvantitatívno-scientické a kvalitatívno-humanitné prístupy v edukačnom výskume*. Bratislava: IRIS. ISBN 80-88778-73-5.

PŘÍKLADY

V příkladech je vždy uveden odkaz v textu a bibliografická citace, kterou uvedeme v seznamu použitých zdrojů.

1 autor

(Zaplatílek, 2015, s. 55)

ZAPLATÍLEK, Karel, 2015. *MATLAB®: začínáme se signály*. Brno: Tribun EU. ISBN 978-80-263-0898-0.

2 autoři

(Chen a Wang, 2015)

CHEN, Yikai a WANG, Chao-Fu, 2015. *Characteristic Modes*. New York: Wiley. ISBN 978-1-119-03842-9.

3–5 autorů

(Smolík et al., 2015)

SMOLÍK, Jan; FORNŮSEK, Tomáš a DIVIŠ, Ivan, 2023. Průmyslová hybridní výroba a aditivní technologie. *MM Průmyslové spektrum*. Roč. 26, č. 1–2, s. 19–21. ISSN 1212-2572.

(Šenk et al., 2022)

ŠENK, David; PAPOUŠKOVÁ, Aneta; MASARÍKOVÁ, Martina; PALKOVIČOVÁ, Jana a ČÍŽEK, Alois, 2022. Impact of commercial and autogenous *Escherichia coli* vaccine combination on broiler breeder stock performance, gross pathology, and diversity of *Escherichia coli* isolates. Online. *Acta Veterinaria Brno*. Vol. 91, no. 4, s. 383–390. Dostupné z: <https://doi.org/10.2754/avb202291040383>. [cit. 2023-01-05].

6 a více autorů

(Filip et al., 2022)

FILIP, Miroslav; KOVÁŘ, Dominik; JALŮVKOVÁ, Michaela; JAKALOVÁ, Laura; KEBRLOVÁ, Nikola et al., 2022. Jak souvisí stres, nedůvěra a nedodržování protiepidemických opatření? – Konstruktivistický pohled na negativní jevy pandemické doby. Online. *E-psychologie*. Roč. 16, č. 1, s. 1–30. Dostupné z: <https://doi.org/10.29364/epsy.433>. [cit. 2023-01-05].

Bez autora

(Česko-anglický slovník pojišťovnictví, 2007)

Česko-anglický slovník pojišťovnictví, 2007. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-1817-0.

Více odkazů v jedné závorce

(Kotler, 2004; Kotler a Keller, 2007, s. 25; Kotler a Caslione, 2009).

V případě, že uvádíme několik zdrojů ve stejném místě, zapisují se do jedné závorky a oddělují se středníkem a mezerou.

KOTLER, Philip, 2004. *10 smrtelných marketingových hříchů: Jak je rozpoznat a nespáchat*. Praha: Grada. ISBN 80-247-0969-4.

KOTLER, Philip a KELLER, Kevin Lane, 2007. *Marketing management*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-1359-5.

KOTLER, Philip a CASLIONE, John A., 2009. *Chaotika: řízení a marketing firmy v éře turbulencí*. Business books. Brno: Computer Press. ISBN 978-80-251-2599-1.

Více citací děl jednoho autora, stejný rok vydání

(Filka, 2009a)

(Filka, 2009b)

Pokud v textu uvádíme více děl jednoho autora, která vyšla v jednom roce, odlišíme je malými písmeny abecedy přiřazenými k roku vydání. Rok vydání s písmenem se uvádí i v seznamu použitých zdrojů.

FILKA, Miloslav, 2009a. *Optoelektronika pro telekomunikace a informatiku*. Brno: Miloslav Filka. ISBN 978-80-86785-14-1.

FILKA, Miloslav, 2009b. *Transmission media*. Brno: M. Filka. ISBN 978-80-86785-15-8.

Organizace jako autor

(Adobe Creative Team, 2013)

ADOBE CREATIVE TEAM, 2013. *Adobe Dreamweaver CS6: oficiální výukový kurz*. Brno: Computer Press. ISBN 978-80-251-3735-2.

Příspěvek

(Tweety, 2008)

TWEETY, 2008. *Pokročilá propagace webu*. In: SEO blog. Online. 7. 1. 2008. Dostupné z: <http://www.seoblog.cz/pokrocila-propagace-webu>. [cit. 2016-05-17].

(Masarykova univerzita, © 2023)

MASARYKOVA UNIVERZITA, © 2023. *Absolventi*. Online. Dostupné z: <https://www.muni.cz/absolventi>. [cit. 2023-02-17].

PŘÍKLADY

Zákony

(Česko, 1998)

ČESKO, 1998. Zákon č. 111 ze dne 22. dubna 1998 o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1998, částka 39, s. 5388–5419. ISSN 1211-1244.

(Česko, 2012)

ČESKO, 2012. *Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník*. Online. In: *Zákony pro lidi*. AION CS, © 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>. [cit. 2023-03-14].

Sekundární citace

Může se stát, že v informačním zdroji, se kterým pracujeme, bude parafráze či citát dalšího autora, který budeme chtít uvést ve vlastním textu. Pokud je to možné, měli bychom dohledat původní zdroj, ze kterého byla myšlenka převzata. Není-li to možné, je potřeba takto převzatou myšlenku citovat jako sekundární zdroj podle příkladu níže. Je potřeba upozornit, že některé instituce či obory používání sekundárních citací nepodporují, proto se vždy domluvte např. s vedoucím práce.

PŘÍKLAD

Autor původní myšlenky Bourdieu je citován Trávníčkem. V odkazu v textu uvedeme oba zdroje, ale v seznamu použitých zdrojů uvedeme pouze bibliografickou citaci zdroje, z něhož jsme informaci skutečně čerpali (tedy zdroje, který jsme měli v ruce či s nímž jsme pracovali na monitoru).

(Bourdieu, 1998 cit. podle Trávníček, 2008, s. 28)

Pozn. česky psaný dokument.

(Bourdieu, 1998 cited by Trávníček, 2008, s. 28)

Pozn. anglicky psaný dokument.

TRÁVNÍČEK, Jiří, 2008. *Čteme?: Obyvatelé České republiky a jejich vztah ke knize*.

Brno: Host. ISBN 978-80-7294-270-1.

Řazení bibliografických citací více děl jednoho autora v seznamu použitých zdrojů

Do seznamu použitých zdrojů nejprve zapíšeme chronologicky (začínáme nejstarším po nejnovější dokument) bibliografické citace dokumentů, které autor vytvořil samostatně. Dále chronologicky řadíme dokumenty, které autor vytvořil ve spolupráci s dalšími autory a je uveden jako první.

1. KOTLER, Philip, 2004. *10 smrtelných marketingových hříchů: Jak je rozpoznat a nespáchat*. Praha: Grada. ISBN 80-247-0969-4.
2. KOTLER, Philip, 2005. *Marketing v otázkách a odpovědích*. Brno: CP Books. ISBN 80-251-0518-0.
3. KOTLER, Philip a KELLER, Kevin Lane, 2007. *Marketing management*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1359-5.
4. KOTLER, Philip a CASLIONE, John A., 2009. *Chaotika: řízení a marketing firmy v éře turbulencí*. Business books. Brno: Computer Press. ISBN 978-80-251-2599-1.
5. KOTLER, Philip; KELLER, Kevin Lane; JUPPA, Tomáš a MACHEK Martin, 2013. *Marketing management*. [4. vyd.]. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4150-5.
6. KOTLER, Philip; BOWEN, John T. a MAKENS, James C., c2014. *Marketing for hospitality and tourism*. 6th ed. Harlow: Pearson Education. ISBN 978-1-29202-003-7.

Číslování

V textu průběžně odkazujeme pomocí číslic v hranatých (preferovaný způsob) či kulatých závorkách nebo v horním indexu v pořadí, v jakém jsou v textu uvedeny poprvé. Další odkazy v textu na stejný informační zdroj mají stejné číslo jako první odkaz v textu. Pokud je to možné, uvádíme i konkrétní číslo strany, ze které jsme údaj převzali např. [56, s. 66]. V případě, že na jednom místě odkazujeme na více zdrojů, zapíšeme je do jedné závorky a oddělíme středníkem a mezerou, např. [23; 24] nebo [38, s. 556; 56, kap. 6; 57].

Seznam použitých zdrojů je řazen číselně tak, jak se odkazy vyskytují v textu.

PŘÍKLAD

Text převzatý z:

PRŮCHA, Jan. *Přehled pedagogiky: úvod do studia oboru*. Praha: Portál, 2000, s. 23–37. ISBN 80-7178-399-4.

V české pedagogice např. Pařízek [1] vymezuje – vedle samotné pedagogiky – několik „pedagogických věd“, jak je např. „filozofie výchovy“, „ekonomie výchovy“ aj. Naopak Jůva a Jůva [2] rozlišují jen užší repertoár „základních pedagogických oborů“ (např. dějiny výchovy, didaktika aj.), kdežto Krejčí [3] vymezuje širší repertoár disciplín základních, hraničních a speciálních. Zcela specifickou klasifikaci věd o výchově (edukologii) představuje slovenský teoretik Š. Švec [4], odlišnou klasifikaci nalezneme v dokumentech UNESCO nebo Evropské unie atd.

.....

Prací v této oblasti je velké množství. Doporučuji zde ty nejdůležitější: Stručné dějiny pedagogiky [25] je práce vhodná jako základní úvod pro studenty učitelských oborů.

Seznam použitých zdrojů

[1] PAŘÍZEK, Vlastimil. *Základy obecné pedagogiky*. Praha: Pedagogická fakulta UK, 1996.

[2] JŮVA, Vladimír a JŮVA, Vladimír. *Úvod do pedagogiky*. Brno: Paido, 1994. ISBN 80-901737-6-4.

[3] KREJČÍ, Vladimír. *Obecné základy pedagogiky: studentům denního studia, studia při zaměstnání a postgraduálního studia*. Ostrava: Pedagogická fakulta, 1991. ISBN 80-7042-041-3.

[4] ŠVEC, Štefan et al. *Metodológia vied o výchove: kvantitatívno-scientické a kvalitatívno-humanitné prístupy v edukačnom výskume*. Bratislava: IRIS, 1998. ISBN 80-88778-73-5.

...

[25] JŮVA, Vladimír a JŮVA, Vladimír. *Stručné dějiny pedagogiky*. Brno: Paido, 1994. ISBN 80-85931-07-9.

Průběžné poznámky

Odkazy v textu odkazujeme průběžně pomocí číslic umístěných za citovanou informaci v kulatých, hranatých závorkách nebo v horním indexu. Použití horního indexu je preferovaný zápis průběžných poznámek. Každý dokument bude citován v nové samostatné poznámce. V textu poznámky následně uvedeme zkrácenou citaci ve formě: PŘÍJMENÍ, *Název*, rok, č. strany. Číslo strany uvádíme v případě, že informaci přebíráme z konkrétní strany číslovaného informačního zdroje. Pokud má citovaný informační zdroj více autorů, uvedeme pouze příjmení prvního autora (u informačních zdrojů se dvěma autory uvedeme oba autory) a zbylé nahradíme výrazem „et al.“ (viz následující příklad).

Tento výklad využívá odkazování formou zkrácených citací v průběžných poznámkách, tedy odlišně od normy, která v poznámkách zapisuje celou bibliografickou citaci a při dalším citování stejného dokumentu zkrácenou bibliografickou citaci s odkazem na číslo poznámky, kdy byl poprvé citován informační zdroj. Přistoupili jsme k tomu s ohledem na jednotnost a vhodnost použití tohoto způsobu odkazování v textu vytvářeného v textových procesorech typu Microsoft Word, LibreOffice Writer apod. Některé obory mohou mít pokyny pro tvorbu odkazů v poznámkách pod čarou odlišné od tohoto výkladu a vždy je třeba se řídit pokyny oboru nebo dané instituce.

Text převzatý z:

PRŮCHA, Jan. *Přehled pedagogiky: úvod do studia oboru*. Praha: Portál, 2000, s. 23–37. ISBN 80-7178-399-4.

PŘÍKLAD

V české pedagogice např. Pařízek¹ vymezuje – vedle samotné pedagogiky – několik „pedagogických věd“, jak je např. „filozofie výchovy“, „ekonomie výchovy“ aj. Naopak Jůva a Jůva² rozlišují jen užší repertoár „základních pedagogických oborů“ (např. dějiny výchovy, didaktika aj.), kdežto Krejčí³ vymezuje širší repertoár disciplín základních, hraničních a speciálních. Zcela specifickou klasifikaci věd o výchově (edukologii) představuje slovenský teoretik Š. Švec⁴, odlišnou klasifikaci nalezneme v dokumentech UNESCO nebo Evropské unie atd.

.....

Prací v této oblasti je velké množství. Doporučuji zde ty nejdůležitější: Stručné dějiny pedagogiky¹⁵ je práce vhodná jako základní úvod pro studenty učitelských oborů.

¹ PAŘÍZEK, *Základy obecné pedagogiky*, 1996.

² JŮVA a JŮVA, *Úvod do pedagogiky*, 1994.

³ KREJČÍ, *Obecné základy pedagogiky*, 1991.

⁴ ŠVEC et al., *Metodológia vied o výchove*, 1998

.....

¹⁵ JŮVA a JŮVA, *Stručné dějiny pedagogiky*, 1994.

Seznam použitých zdrojů

JŮVA, Vladimír a JŮVA, Vladimír. *Úvod do pedagogiky*. Brno: Paido, 1994.
ISBN 80-901737-6-4.

JŮVA, Vladimír a JŮVA, Vladimír. *Stručné dějiny pedagogiky*. Brno: Paido, 1994.
ISBN 80-85931-07-9.

KREJČÍ, Vladimír. *Obecné základy pedagogiky: studentům denního studia, studia při zaměstnání a postgraduálního studia*. Ostrava: Pedagogická fakulta, 1991.
ISBN 80-7042-041-3.

PAŘÍZEK, Vlastimil. *Základy obecné pedagogiky*. Praha: Pedagogická fakulta UK, 1996.

ŠVEC, Štefan et al. *Metodológia vied o výchove: kvantitatívno-scientické a kvalitatívno-humanitné prístupy v edukačnom výskume*. Bratislava: IRIS, 1998.
ISBN 80-88778-73-5.

Systém jmenných značek

Každému citovanému dokumentu vytvoříme jedinečnou jmennou značku (např. HRCPS) a touto jmennou značkou odkazujeme v textu na bibliografickou citaci v seznamu použité literatury. Jeden citovaný informační zdroj má právě jednu značku, kterou v textu uvedeme vždy, když z daného zdroje citujeme. Za jmennou značku lze zapsat číslo/čísla citovaných stran, údaje se oddělují čárkou. Jmennou značku uvedeme jako první údaj bibliografické citace v seznamu použitých zdrojů. Seznam použitých zdrojů bude řazen abecedně podle jmenných značek. Jmenná značka může být uvedena v kulatých nebo hranatých závorkách či jako horní index.

PŘÍKLAD

Text převzatý z:

PRŮCHA, Jan. *Přehled pedagogiky: úvod do studia oboru*. Praha: Portál, 2000, s. 23–37. ISBN 80-7178-399-4.

V české pedagogice např. Pařízek [PAZOP] vymezuje – vedle samotné pedagogiky – několik „pedagogických věd“, jak je např. „filozofie výchovy“, „ekonomie výchovy“ aj. Naopak Jůva a Jůva [JJÚDP] rozlišují jen užší repertoár „základních pedagogických oborů“ (např. dějiny výchovy, didaktika aj.), kdežto Krejčí [KROZP] vymezuje širší repertoár disciplín základních, hraničních a speciálních. Zcela specifickou klasifikaci věd o výchově (edukologii) představuje slovenský teoretik Š. Švec [ŠVMVV], odlišnou klasifikaci nalezneme v dokumentech UNESCO nebo Evropské unie atd.

.....

Prací v této oblasti je velké množství. Doporučuji zde ty nejdůležitější: Stručné dějiny pedagogiky [JJSDP] je práce vhodná jako základní úvod pro studenty učitelských oborů.

Seznam použitých zdrojů

[JJSDOP] JŮVA, Vladimír a JŮVA, Vladimír. *Stručné dějiny pedagogiky*. Brno: Paido, 1994. ISBN 80-85931-07-9.

[JJÚDP] JŮVA, Vladimír a JŮVA, Vladimír. *Úvod do pedagogiky*. Brno: Paido, 1994. ISBN 80-901737-6-4.

[KROZP] KREJČÍ, Vladimír. *Obecné základy pedagogiky: studentům denního studia, studia při zaměstnání a postgraduálního studia*. Ostrava: Pedagogická fakulta, 1991. ISBN 80-7042-041-3.

[PAZOP] PAŘÍZEK, Vlastimil. *Základy obecné pedagogiky*. Praha: Pedagogická fakulta UK, 1996.

[ŠVMVV] ŠVEC, Štefan et al. *Metodológia vied o výchove: kvantitatívno-scientické a kvalitatívno-humanitné prístupy v edukačnom výskume*. Bratislava: IRIS, 1998. ISBN 80-88778-73-5.

4

Příklady

bibliografických

citací

Monografie

Tvůrce. *Název*. [Vedlejší názvy]. Vydání. *Vedlejší tvůrce (role)*. Název a číslo edice. *Místo*: vydavatel, rok. *Licence*. ISBN. *Poznámka*.

NESBØ, Jo. *Spasitel*. Vyd. 2. *Kateřina KRIŠTŮFKOVÁ (překladatelka)*. Zlín: Kniha Zlín, 2013. ISBN 978-80-7473-073-3.

MURRAY, Raymond LeRoy a HOLBERT, Keith E. *Nuclear energy: an introduction to the concepts, systems, and applications of nuclear processes*. 7th ed. *Amsterdam*: Elsevier, 2015. ISBN 978-0-12-416654-7.

HALLIDAY, David; RESNICK, Robert a WALKER, Jearl. *Fyzika*. Svazek 2. 2. přeprac. vyd. *Brno*: VUTIUM, 2013. ISBN 978-80-214-4123-1.

BREHM, Alfred. *Brehmův život zvířat*. Díl I., *Bezobratlí*. *HALÍK, Ladislav (překladatel)*. *Praha*: Josef Hokr, [1939]. *Podle čtvrtého vydání prof. Strassena německy přepracováno Dr. W. Kahlerem*.

BREHM, Alfred. *Brehmův ilustrovaný život zvířat*. Díl 6, *Plazi, Obojživelníci, Ryby*. Lidové vydání. *Jaromíra HUTTLOVÁ; Boh. ROVENSKÝ a V. VÁVRA (překladatelé)*. *Nové cíle (Sfinx)*. *Praha*: Sfinx, 1927.

E-monografie

Tvůrce. *Název*. Formát. [Vedlejší názvy]. Vydání. *Vedlejší tvůrce (role)*. Název a číslo edice. *Místo*: vydavatel, rok. *Licence*. Datum úprav, revize. ISBN. Distributor/poskytovatel online obsahu. Trvalé identifikátory. Dostupnost. [Datum citování]. *Poznámka*.

VÁCLAVEK, Bedřich. *Tvorbou k realitě: studie k problematice současné české literatury*. Online, PDF. *Praha*: Městská knihovna v Praze, 2023. Verze 1.0 z 6. 1. 2023. ISBN 978-80-274-2941-7. Dostupné z: Městská knihovna v Praze, https://web2.mlp.cz/koweb/00/04/68/17/43/tvorbou_k_realite.pdf. [cit. 2023-03-16].

ČERNÝ, Michal. *Digitální kompetence v transdisciplinárním nahlédnutí: mezi filosofií, sociologií, pedagogikou a informační vědou*. Online, PDF. **Brno**: Masarykova univerzita Munipress, © 2019. ISBN 978-80-210-9331-7. Dostupné z: MUNI Space, <https://munispace.muni.cz/library/catalog/view/1272/3705/1589-1/0#preview>. [cit. 2023-03-16].

FISCHER, Ondřej. *Profesionalita, ctnosti a etika povolání*. Online, PDF. **Praha**: Karolinum, 2022. ISBN 978-80-246-4907-8. Dostupné z: Bookport, <https://www.bookport.cz/kniha/profesionalita-ctnosti-a-etika-povolani-10520/>. [cit. 2023-03-17].

Sborník

Tvůrce/Editor. *Název*. Místo a datum konání konference. [Vedlejší názvy]. Vydání. Vedlejší tvůrce (role). *Název a číslo edice*. **Místo**: vydavatel, rok. **Licence**. ISBN/ISSN. **Poznámka**.

Místo a datum konání konference uvádíme v případě, že se jedná o sborník z konference, kdy nejsou tyto údaje patrné z názvu. U sborníků, které nejsou z konference, např. jubilejní sborník, tento údaj vynecháváme.

Editoři se obecně řadí mezi vedlejší tvůrce. U sborníků, kde je jejich role významná, mohou být zapsáni jako hlavní autoři. Za jméno editora se pak do kulatých závorek uvede název nebo zkratka role: (editor), (editoři), (ed.).

MAHLEROVÁ, Karolína a HARABIŠ, Filip (ed.). *Kostelecké inspirování 2021: sborník abstraktů XIII. ročníku konference 18. – 19. listopadu 2021*. **Praha**: Česká zemědělská univerzita: Fakulta životního prostředí, 2021. ISBN 978-80-213-3145-7.

ZELINKOVÁ, Petra (ed.). *Ingredere hospes VIII.: sborník Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Kroměříži 2015*. **Kroměříž**: Národní památkový ústav, 2015. ISBN 978-80-87231-26-5.

MACHALÍKOVÁ, Pavla; PETRASOVÁ, Taťána a WINTER, Tomáš (ed.). *Zrození lidu v české kultuře 19. století: sborník příspěvků z 39. ročníku mezioborového symposia k problematice 19. století*. Plzeň, 28. února – 2. března 2019. **Praha**: Academia, 2020. ISBN 978-80-200-3066-5.

Příspěvek ve sborníku

Tvůrce příspěvku. Název příspěvku. In: Tvůrce/Editor. *Název*. Místo a datum konání konference. **[Vedlejší názvy]**. Vydání. **Vedlejší tvůrce (role)**. Název a číslo edice. **Místo**: vydavatel, rok, rozsah stran. **Licence**. ISBN/ISSN. **Poznámka**.

BUDŇÁKOVÁ, Michaela. Změny v legislativě hnojiv v České republice. In: *Racionální použití hnojiv. Sborník z 28. Mezinárodní konference v Praze*. Praha, 1. prosince 2022. **Praha**: Česká zemědělská univerzita, 2022. ISBN 978-80-213-3226-3.

OTTLOVÁ, Marta. Lidová píseň na cestě k originální národní hudbě. In: MACHALÍKOVÁ, Pavla; PETRASOVÁ, Taťána a WINTER, Tomáš (ed.). *Zrození lidu v české kultuře 19. století: sborník příspěvků z 39. ročníku mezioborového symposia k problematice 19. století*. Plzeň, 28. února – 2. března 2019. **Praha**: Academia, 2020. ISBN 978-80-200-3066-5.

KAHUDA, Jan. Devětkrát o profesoru Ivanu Hlaváčkovi. In: BLÁHOVÁ, Marie; HOLÁ, Mlada a Klára, WOITSCHOVÁ (ed.). *Panovnická reprezentace v písemné kultuře ve středověku: sborník prací k životnímu jubileu profesora Ivana Hlaváčka*. **Praha**: Karolinum, 2021, s. 12–16. ISBN 978-80-246-4824-8.

VYKYPĚLOVÁ, Taťána. Požadavek liturgie v národním jazyce a cyrilometodějské dědictví. In: *Přednášky a besedy z LV. ročníku Letní školy slovanských (bohemistických) studií*. **Eva RUSINOVÁ (redaktorka)**. **Brno**: Masarykova univerzita, 2022, s. 263–270. ISBN 978-80-210-9883-1.

E-sborník

Tvůrce/Editor. *Název*. Místo a datum konání konference. Formát. [Vedlejší názvy]. Vydání. **Vedlejší tvůrce (role)**. Název a číslo edice. **Místo**: vydavatel, rok. **Licence**. Datum úprav, revize. ISBN/ISSN. Distributor/poskytovatel online obsahu. Trvalé identifikátory. Dostupnost. [Datum citování]. **Poznámka**.

ALBERTINA ICOME PRAHA. *Sborník konference INFORUM konané 29. – 30. května 2018 v Praze*. Online. **Praha**: Albertina icome Praha, 2018. ISSN 1801-2213. Dostupné z: <https://sbornik.inforum.cz/cs/>. [cit. 2023-03-14].

IEEE. *2022 IEEE 11th International Conference on Intelligent Systems (IS)*. Warsaw, 12–14 October 2022. Online. **Warsaw**: IEEE, 2022. Dostupné z: <https://doi.org/10.1109/IS57118.2022>. [cit. 2023-03-14].

Součástí názvu sborníku je rok a označení ročníku konání konference.

Příspěvek v e-sborníku

Tvůrce příspěvku. Název příspěvku. Online. In: Tvůrce/Editor. *Název*. Místo a datum konání konference. [Vedlejší názvy]. Vydání. **Vedlejší tvůrce (role)**. Název a číslo edice. **Místo**: vydavatel, rok, rozsah stran. **Licence**. Datum úprav, revize. ISBN/ISSN. Distributor/poskytovatel online obsahu. Trvalé identifikátory. Dostupnost. [Datum citování]. **Poznámka**.

PAPÍK, Richard. Přednášení, školení nebo koučování v oblastech využití on-line zdrojů nebo informačních služeb knihoven? Online. In: ALBERTINA ICOME PRAHA. *Sborník konference INFORUM konané 29. – 30. května 2018 v Praze*. **Praha**: Albertina icome, 2018. ISSN 1801-2213. Dostupné z: <https://www.inforum.cz/sbornik/2018/32/>. [2023-03-14].

JÍŠKA, Pavel a FRÝBORT, Jan. Proposal of point-wise power reconstruction for IRT-4M fuel assemblies in coupled Monte-Carlo calculations. Online. In: *Acta Polytechnica CTU Proceedings*. **Licence**: CC-BY 4.0. **Prague**: Czech Technical University in Prague, 2022, s. 31–37. Dostupné z: <https://doi.org/10.14311/APP.2022.37.0031>. [cit. 2023-03-17].

SOUSEDÍKOVÁ, Lucie; ADÁMEK, Milan a HROMADA, Martin. Analysis of Polygraph Procedure and Data. Online. In: *26th International Conference on Circuits, Systems, Communications and Computers (CSCC)*. Crete, 19–22 July 2022. **Crete:** IEEE, 2022. Dostupné z: <https://doi.org/10.1109/CSCC55931.2022.00009>. [cit. 2023-03-14].

Audioknihy

Tvůrce. *Název*. Formát, *délka*. [*Vedlejší názvy*]. Vydání. *Vedlejší tvůrce (role)*. *Název a číslo edice*. *Místo*: vydavatel, rok. *Licence*. ISBN. *Distributor/poskytovatel obsahu*. *Poznámka*.

ADAMS, Douglas. Stopařův průvodce po galaxii 2. MP3, **7 hod., 17 min.** [Restaurant na konci vesmíru]. **Vojtěch KOTEK (interpret)**. [Praha]: Tympanum, 2020.

SAPKOWSKI, Andrzej. Věž vlaštovky. CD, MP3. **Martin FINGER (interpret)**. [Praha]: Tympanum, 2017.

TOLKIEN, J. R. R. The Fellowship of the Ring. CD, **22 hod., 38 min.** **Andy SERKIS (interpret)**. Harper Collins, 2021. ISBN 978-0-0084-8730-0.

PODLESNÝ, Peter. Odovzdávanie ohňa. MP3, **4 hod., 15 min.** [Čo to znamená byť mužom v 21. storočí?]. **Juraj SMUTNÝ (interpret)**. Publixing, 2021.

Článek v periodiku (v novinách, časopisech)

Autor. *Název článku*. *Název seriálu*. Datum vydání, číslování, rozsah stran. *Licence*. *ISSN*.

KLABAN, Jaromír a BARTOŠÍK, Petr. Spotové ceny elektřiny. *Automa*. 2022, roč. 28, č. 11–12, s. 34–36. **ISSN 1210-0592**.

BERKA, Jan; FRÝBORT, Otakar; VAGENKNECHTOVÁ, Alice; HLINČÍK, Tomáš; PURKAROVÁ, Eliška et al. Výzkumné aktivity v oblasti chemie pracovního média pro systémy s oxidem uhličitým s nadkritickými parametry (sCO₂). *All for Power*. 2022, roč. 16, č. 4, s. 28–30. ISSN 1802-8535.

BAJTLER, Martin. Nejdražší byty a domy Česka. *Forbes*. 2023, roč. 13, číslo Březen, s. 138–152. ISSN 1805-059X.

HRONOVÁ, Markéta. Více gymnázií, méně učilišť. Budoucnost je ve všeobecném vzdělávání, míní experti. *Hospodářské noviny*. 13. března 2023, roč. LXVII, č. 051, s. 5. ISSN 0862-9587.

VACULÍK, Ludvík. Poslední slovo. *Lidové noviny* [samizdat]. 1989, roč. 2, č. 12, s. 16.

BEROUNSKÝ, Daniel. Tibetský text sútry o deseti králích ze sbírek Národní galerie v Praze. *Acta Universitatis Carolinae Philologica: Orientalia Pragensia XIX*. 2013, no. 1, s. 63–71.

HEJZLAR, Zdeněk. Podivná dialektika. *Listy: časopis československé socialistické opozice*. [Řím]. 1989, roč. XIX, č. 4, s. 50.

E-článek v periodiku (v novinách, časopisech)

Autor. Název článku. Formát. *Název seriálu*. Datum vydání, číslování, rozsah stran. Licence. ISSN. Distributor/poskytovatel online obsahu. Trvalé identifikátory. Dostupnost. Datum citování. *Poznámky*.

Údaj o distributorovi/poskytovateli online obsahu je povinný údaj v případě, že je dostupný.

SADLONOVA, Monika; WASSER, Katrin; NAGEL, Jonas; WEBER-KRÜGER, Mark; GRÖSCHEL, Sonja et al. Health-related quality of life, anxiety and depression up to 12 months post-stroke: Influence of sex, age, stroke severity and atrial fibrillation – A longitudinal subanalysis of the Find-AFRANDOMISED trial. Online. *Journal of Psychosomatic Research*. 2021, vol. 142, article 110353. Dostupné z: Elsevier, <https://doi.org/10.1016/j.jpsychores.2020.110353>. [cit. 2023-02-20].

V dostupnosti je možné uvést i distributora, může-li být tato informace důležitá pro čtenáře.

FROMBERGEROVÁ, Anna a PAVLAS MARTANOVÁ, Veronika. Podpůrná opatření ve vzdělávání – vliv navýšení časové dotace na výkon žáků se specifickými poruchami učení. Online. *E-psychologie*. 2022, roč. 16, č. 4, s. 27–42. Licence: CC BA-NC 4. Dostupné z: <https://doi.org/10.29364/epsy.454>. [cit. 2023-02-20].

EHLER, Edvard; NAKLÁDALOVÁ, Marie; HEŘMAN, Miroslav a URBAN, Pavel. Onemocnění bederní páteře – nová neurologická nemoc z povolání. Online. *Česká a slovenská neurologie a neurochirurgie*. 2022, roč. 85/118, č. 5, s. 351–362. Dostupné z: <https://doi.org/10.48095/cccsnn2022351>. [cit. 2023-03-14].

ZAMIESKOVA, Lucia a ŽIAROVSKÁ, Jana. Variability of DNA based amplicon profiles generated by Bet v 1 homologous among different vegetable species. Online. *Acta Fytotechnica et Zootechnica*. 2021, vol. 24, Monothematic Issue 2, s. 1–6. Dostupné z: <https://doi.org/10.15414/afz.2021.24.mi-apa.1-6>. [cit. 2023-03-14].

PRIMUS, Tomáš; NOVÁK, Martin; ZEMAN, Pavel a HOLEŠOVSKÝ, František. Femtosecond laser processing of advanced technical materials. Online. *Acta Polytechnica*. 2023, vol. 63, in print, s. 36–49. ISSN 1805-2363. Dostupné z: <https://doi.org/10.14311/AP.2023.63.0036>. [cit. 2023-03-23].

BRAVERMAN, Elena; DIBLÍK, Josef; RODKINA, Alexandra a ŠMARDA, Zdeněk. Stabilization of cycles for difference equations with a noisy PF control. Online, preprint. *Digitální knihovna VUT*. 2020, 2020-02-21. Dostupné z: <http://hdl.handle.net/11012/195668>. [cit. 2023-03-23].

BRAVERMAN, Elena; DIBLÍK, Josef; RODKINA, Alexandra a ŠMARDA, Zdeněk. Stabilization of cycles for difference equations with a noisy PF control. Online. *Automatica*. 2020, vol. 115, no. 1, s. 1–8. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.automatica.2020.108862>. [cit. 2023-03-23].

Bibliografická citace stejného článku. První je preprint uložený v digitální knihovně domovské instituce jednoho z autorů. Druhá bibliografická citace je pak originál vydaný v časopise.

Kartografické dokumenty – mapy a plány

Tvůrce. *Název.* **Vedlejší názvy.** Mapová edice. Předmětná oblast. Měřítko. Vydání.
Vedlejší tvůrce. *Název a číslo edice.* **Místo:** vydavatel, rok. Rozměry. **Licence.**
ISBN/ISSN/jiný identifikátor. **Fyzické umístění.**

Více příkladů a informací, jak citovat kartografické dokumenty najdete na:
<https://www.natur.cuni.cz/geografie/knihovna/aktuality/prirucka-citovani-kartografickych-dokumentu-2021>.

Žatecko, Slánsko, Kladensko. Cykloturistická mapa. 1:65 000. Praha: Žaket, 2008. 45 × 43 cm.
ISBN 978-80-7233-282-3.

P. F. ART. *Hodonín, Kyjov.* 1:9 000 a 1:10 000. Brno: Moje země Česko, 2016. 43 × 60 cm
a 43 × 50 cm. ISBN 978-80-270-0684-7.

Kartografické dokumenty – další typy

Tvůrce. *Název.* **Vedlejší názvy.** **Měřítko.** Vydání. **Vedlejší tvůrce.** *Název a číslo edice.*
Místo: vydavatel, rok. Rozměry. **Licence.** ISBN/ISSN/jiný identifikátor. **Fyzické umístění.**

Orientační plán hlavního města Prahy s okolím z let 1945, 1948. [plán města, barevný tisk na papíře]. 1: 100 000. Praha, 1945. 54 × 64 cm. **Místo:** Národní památkový ústav, generální ředitelství, Sign. PPOP-994-5-1452/1.

KOŘÍNEK, Vlastimil a Miloš REICHERT. *Litoměřice: Asanační plán historického jádra města: rozbor demografický - osídlení a zastavění r. 1956.* 1: 2000. **Praha:** Státní ústav pro rekonstrukci památkových měst a objektů, 1956. 63 × 79 cm. **Místo:** Národní památkový ústav, generální ředitelství Praha. Sign. PPOP-994-5-5147.

ORTELIUS, Abraham. *Regni Bohemiae descriptio.* [mapa, kolorovaná měděrytina]. [1570]. cca 1:780000. Rytce Frans Hogenberg. 330 mm × 500 mm. **Místo:** Národní památkový ústav, generální ředitelství Praha. Sign. PPOP-996-5-671.

E-kartografické dokumenty – mapy a plány

Tvůrce. *Název*. **Vedlejší názvy**. Formát. Mapová edice. Předmětná oblast. Měřítko. Vydání. **Vedlejší tvůrce**. Název a číslo edice. **Místo**: vydavatel, rok. Rozměry. **Licence**. Datum revize. ISBN/ISSN/jiný identifikátor. Distributor/poskytovatel online obsahu. Dostupnost. Datum citování.

ČESKÝ ÚŘAD ZEMĚMĚŘICKÝ [ČÚZK]. *Praha 14*. Online. 1:10000. **Praha**: ČÚZK, 2019. Dostupné z: <https://mapy.orientacnisporty.cz/?locale=cs>. [cit. 2023-03-20].

SEZNAM.CZ. *Mapy.cz*. Online. Zlín. 1:150. Zimní. 2023. **Licence**: CC-BY-SA 4.0. Dostupné z: <https://mapy.cz/zimni?x=17.6650000&y=49.2325000&z=11>. [cit. 2023-03-17].

E-kartografické dokumenty – další typy

Tvůrce. *Název*. **Vedlejší názvy**. Formát. **Měřítko**. Vydání. **Vedlejší tvůrce**. Název a číslo edice. **Místo**: vydavatel, rok. Rozměry. **Licence**. Datum revize. ISBN/ISSN/jiný identifikátor. Distributor/poskytovatel online obsahu. Dostupnost. Datum citování.

GOOGLE. *Karviná*. Online. Google Maps, 2023. Dostupné z: <https://www.google.com/maps/@49.8369457,18.4577399,12>. [cit. 14.03.2023].

HYDROGEOLOGICKÁ PROZKOUMANOST. *Zlín*. Online. 1:30240. Česká geologická služba, 2023. Dostupné z: https://mapy.geology.cz/hydrogeologicka_prozkoumanost/#. [cit. 2023-03-16].

Audiovizuální dokumenty – filmy, vysílání

Tvůrce. *Název*. Formát. *Vedlejší názvy*. Vydání/verze. *Vedlejší tvůrce*. Místo: vydavatel/filmové studio/distributor, datum vydání. *Licence*. *Datum restaurování/revize*. *ISAN*. *Dostupnost*. *Datum citování*.

Seriály

Dobré ráno, Brno! Epizoda 2/8. ČT1, 16.1.2023.

PRUŠINOVSKÝ, Jan (režisér, scénárista). *Dobré ráno, Brno!* Online, seriál. TV, ČT1, 2023. *Dostupné z:* <https://www.ceskatelevize.cz/porady/14288838217-dobre-rano-brno/>. [cit. 2023-03-11].

*M*A*S*H. Řada 3, Epizoda 10. Nad sestru není*. CBS TV, 1974.

Režiséra, popř. další role je u seriálů a TV pořadů vhodné uvést pouze v případě, kdy je daná osoba předmětem práce.

Film

CAMERON, James (režisér). *Avatar*. Film. 20th Century Fox, 2009.

CAMERON, James (režisér). *Avatar*. Film. *Sam WORTHINGTON, Zoë SALDANA a Sigourney WEAVER (účinkující)*. *United States*: 20th Century Fox, 2009. *ISAN 0000-0001-DB15-0000-X-0000-0000-C*.

Dvě bibliografické citace téhož filmu. První obsahuje „základní“ povinné údaje. Druhá bibliografická citace obsahuje i nepovinné údaje, takto bude vhodné bibliografickou citaci uvést v práci oborově zaměřenou např. na filmografii.

Role režiséra norma řadí jak mezi vedlejší, tak mezi hlavní tvůrce. U filmů se režisér zapisuje jako hlavní tvůrce a jeho role se zapisuje za jméno do kulatých závorek.

Pořad a příspěvek v pořadu

Devastující záplavy v Kalifornii. In: *Horizont 24*. TV, ČT24. 16. leden 2023, 21:41:59.

Ranní show Evropy 2. Rádio, Evropa 2, 13. března 2023.

REMUNDOVÁ, Sabina (účinkující). Interview. In: *Blízká setkání*. Radio, ČRo, 14.3.2023, 11:04.

Grafické dílo/umělecké – samostatně

Tvůrce. Název. **Vedlejší názvy**. Formát a typ zdroje. Datum. Rozměry. **Fyzické umístění**. Licence. Katalog/katalogové číslo. Dostupnost. Datum citování.

PREKOP, Rudo. *Rodinný výlet*. Fotografie. 70 cm × 60 cm. 2011.

SOKOL, Petr. *Dolany, okres Klatovy, sýpka usedlosti č.p. 14*. Fotografie, negativ. 1962. 6 × 6 cm. **Místo: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště Plzeň. Sign. 8376.** Licence: CC BY-NC-ND 4.0. Dostupné z: <https://iispp.npu.cz/mis/documentDetail.htm?id=40718>. [cit. 2023-03-18].

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV: Územní odborné pracoviště v Ústí nad Labem. *Teplice, areál zříceniny hradu Doubravka, budova restaurace čp. 104, západní část, západní průčelí, pohled od severozápadu*. Fotografie, negativ. 1966. 6 × 6 cm. **Místo: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ústí nad Labem. Signatura 22581.** Dostupné z: <https://iispp.npu.cz/mis/documentDetail.htm?id=1200314>. [cit. 2023-03-20].

ČTVERÁČEK, Michael. *Vysoké nad Jizerou, kostel sv. Kateřiny, erby nad vstupem*. Fotografie. 2015. 13 × 18 cm. **Místo: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště Liberec. Sign. F00010255.**

100 let hlavní budovy karlovarské galerie (1912–2012). Grafika, 1 pohlednice. [Karlovy Vary]: **Galerie umění Karlovy Vary, [2012]**.

KULHÁNEK, Oldřich. *Život ve spirále*. Litografie. 1996. 490 mm × 700 mm. **Místo: Národní památkový ústav, generální ředitelství, Sign. 509030.**

PICASSO, Pablo. *Avignonské slečny [Les Demoiselles d'Avignon]*. Olejomalba. 1907. **Místo:** Muzeum moderního umění, New York.

KUPKA, František. *Rtěnka [Lipsict]*. Olejomalba. 1908. **Místo:** Georges Pompidou Center, Paříž. Digitální zástupce dostupný z: WikiArt, <https://www.wikiart.org/en/frantisek-kupka/lipstick-1908>. [cit. 2023-03-14].

Modlitební koberec - Smyrna [Turecko]. Ručně tkaný koberec. 199 cm × 192 cm. [19. stol.] **Místo:** Slovenská národní galéria, Bratislava. Inventurní číslo UP-I 76. Digitální zástupce dostupný z: https://www.webumenia.sk/dielo/SVK:SNG.UP-I_76?collection=266.

Grafické dílo – jako součást zdrojového dokumentu

Tvůrce. Název. Formát a typ zdroje. In: Bibliografická citace zdrojového dokumentu.

Poasanační zástavba východní strany Dominikánského náměstí. Fotografie. 1902. In: KUČA, Karel. *Brno: vývoj města, předměstí a připojených vesnic*. Praha: Baset, 2000, s. 140. ISBN 80-86223-11-6.

CHRAECKER. *[Sova]*. Online, fotografie. 19. června 2012. In: Pixabay. **Licence:** Pixabay license. Dostupné z: <https://pixabay.com/images/id-50267/>. [cit. 2023-03-14].

ŠÍLA, Čestmír. [Náměstí Loket: pohled na radnici, 1946]. Fotografie. In: SMOLA, Lukáš. *Loket pod lupou*. Loket: Národní památkový ústav, Územní odborné pracoviště Loket, 2019, s. 58. ISBN 978-80-906866-1-8.

Tištěné normy

Standardizační organizace. Číslo/označení normy, *Název*. Vydání/verze. **Místo: vydavatel, rok. Poznámky.**

ÚŘAD PRO TECHNICKOU NORMALIZACI, METROLOGII A STÁTNÍ ZKUŠEBNICTVÍ [ÚNMZ].
ČSN ISO 690:2022, *Informace a dokumentace – Pravidla pro bibliografické odkazy a citace informačních zdrojů*.

ÚŘAD PRO TECHNICKOU NORMALIZACI, METROLOGII A STÁTNÍ ZKUŠEBNICTVÍ [ÚNMZ].
ČSN ISO 690:2022, *Informace a dokumentace – Pravidla pro bibliografické odkazy a citace informačních zdrojů*. **Česká agentura pro standardizaci, 2022.**

INTERNATIONAL ORGANIZATION FOR STANDARDIZATION [ISO]. ISO/TS 80004-1,
Nanotechnologies – Vocabulary. Part 1, Core terms. 2nd ed. **Geneva: ISO, 2015.**

E-normy

Standardizační organizace. Číslo/označení normy, *Název*. Formát. Vydání/verze. **Místo: vydavatel, rok. Dostupnost. [Datum citování].**

ÚŘAD PRO TECHNICKOU NORMALIZACI, METROLOGII A STÁTNÍ ZKUŠEBNICTVÍ [ÚNMZ].
ČSN EN 12464-1:2022, *Světlo a osvětlení - Osvětlení pracovišť - Část 1: Vnitřní pracoviště*.
Online. **Česká agentura pro standardizaci, 2022.** Dostupné z: ČAS, <https://sponzorpristup.agentura-cas.cz/>. [cit. 2023-03-10].

Patenty

ŽADATEL/MAJITEL PATENTU (kód jurisdikce patentu). *Název patentu*. Vedlejší tvůrce (role). Datum podání žádosti/příhlášky patentu. Datum udělení patentu. Číslo/označení patentu. **Trvalé identifikátory (patentové třídění: IPC nebo CPC)**. Dostupnost. [Datum citování].

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI (CZ). *Způsob výroby nanovláken z polymerního roztoku elektrostatickým zvlákňováním a zařízení k provádění způsobu*. Oldřich JIRSÁK; Filip SANETRNÍK; David LUKÁŠ; Václav KOTEK; Lenka MARTINOVÁ et al. (vynálezci). Příhl.: 8. 9. 2003. Uděl.: 14. 9. 2004. CZ 294274 B6. Dostupné z: <https://isdv.upv.cz/doc/FullFiles/Patents/FullDocuments/294/294274.pdf>. [cit. 2023-03-10].

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE (CZ). *Zařízení pro řízení sférického pohybu tělesa*. Michael VALÁŠEK (vynálezce). Příhl.: 31. 10. 2007. Uděl.: 7. 12. 2011. CZ 302911 B6. Dostupné z: <https://isdv.upv.cz/doc/FullFiles/Patents/FullDocuments/302/302911.pdf>. [cit. 2023-03-10].

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE (CZ). *Fluxgate sensor with racetrack core*. Pavel RIPKA (vynálezce). Příhl.: 17. 2. 1999. Uděl.: 24. 8. 2000. WO0049422A1. **Int. Cl: G01R33/02; G01R33/04**. Dostupné z: https://worldwide.espacenet.com/patent/original-document?channel=espacenet_channel-5be7e228-59c8-40b1-9ca4-9451faf2a536. [cit. 2023-03-17].

Soubory výzkumných dat

Tvůrce. *Název*. **Vydání, verze**. Formát a typ zdroje. Systémové požadavky. Místo: vydavatel, datum publikace. **Licence**.

Tvůrce. *Název*. **Vydání, verze**. Formát a typ zdroje. Systémové požadavky. In: *Název* hostitelského archivu. Místo: vydavatel, datum publikace. **Licence**. Dostupnost. **[Velikost souboru]**. [Datum citování].

Velikost souboru je povinný údaj pro **velké** dataseť/soubory výzkumných dat.

KLIMES, Jiri a HOFIERKA, Jaroslav. *Dataset for "Binding energies of molecular solids from fragment and periodic approaches". Version 1*. Online, dataset. In: Zenodo. 24. srpen 2021. Licence: CC BY 4.0. Dostupné z: <https://doi.org/10.5281/zenodo.5248078>. [632,1 MB]. [cit. 2023-03-10].

ŠMÍDA, Jiří. *Nominální a reálné příjmy, 2018, NUTS3*. Online, dataset. In: Otevřená data TUL. Technická univerzita v Liberci, 11. června 2021, aktualizace 22. července 2021. Licence: CC BY-NC-SA 4.0. Dostupné z: <https://arcg.is/1OOfbb1>. [cit. 2023-03-10].

Webové sídlo

Tvůrce. *Název sídla*. Formát a typ zdroje. Vydání, verze. Místo: vydavatel, datum publikace, datum úprav/revize. Dostupnost. [Datum citování].

MASARYKOVA UNIVERZITA. *Masarykova univerzita*. Online. © 2023. Dostupné z: <https://muni.cz>. [cit. 2023-03-13].

ČESKÉ DĚDICTVÍ UNESCO. *Šestnáct českých divů světa - České dědictví UNESCO*. Online. Dostupné z: <https://www.unesco-czech.cz/>. [cit. 2023-03-13].

NÁRODNÍ TECHNICKÉ MUZEUM [NTM]. *Národní technické muzeum*. Online. © 2000–2022. Dostupné z: <https://www.ntm.cz>. [cit. 2022-10-22].

JAZYKOVÁ PORADNA ÚJČ AV ČR. *Internetová jazyková příručka*. Online. Praha: Ústav pro jazyk český, Akademie věd České republiky, © 2008–2023. Dostupné z: <https://prirucka.ujc.cas.cz/>. [cit. 2023-03-24].

Webová stránka v rámci webového sídla

Tvůrce. *Název stránky*. Formát a typ zdroje. Vydání, verze. Název sídla. **Místo: vydavatel, datum publikace**, datum úprav/revize. Dostupnost. [Datum citování].

Webové stránky a příspěvky (nikoliv webové sídlo) tvoří výjimku z pravidla, že zdrojový dokument se zapisuje kurzívou. U těchto dokumentů se kurzívou zapisuje název příspěvku.

RADA PRO VÝZKUM, VÝVOJ A INOVACE [VVI]. *Otevřený přístup k vědeckým informacím*. Online. Výzkum a vývoj v ČR, © 2015. Dostupné z: <https://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=875884>. [cit. 2023-04-26].

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ [MPSV]. *Pomoc v hmotné nouzi*. Online. Aktual. 5. ledna 2023. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/web/cz/pomoc-v-hmotne-nouzi>. [cit. 2023-03-15].

AKADEMIE VĚD. *Historické vědy*. Online. [2023]. Dostupné z: <https://www.avcr.cz/cs/veda-a-vyzkum/historicke-vedy/>. [cit. 2023-03-15].

Jako webovou stránku nejčastěji citujeme to, co najdeme v menu webového sídla. Název webové stránky uvedeme kurzívou. V případě, že autor webové stránky je shodný s názvem celého webu (typicky u institucí), tak se uvádí pouze autor a název sídla se vynechává.

Součást webové stránky

Tvůrce. *Název příspěvku na webové stránce*. Formát a typ zdroje. Vydání, verze. In: Tvůrce stránky. Název stránky. In: Název sídla. **Místo: vydavatel, datum publikace**, datum úprav/revize. Dostupnost. [Datum citování].

Použijeme, pokud chceme citovat např. samostatný obrázek na konkrétní webové stránce.

Copyright Guidelines for Using Physical & Electronic Resources. Online, obrázek. In: COSTELO, Cathy. Copyright and Fair Dealing. In: Virtual Library. Dostupné z: <https://www.virtuallibrary.info/copyright-and-fair-dealing.html>. [cit. 2020-03-15].

ERNESTOVÁ, Lucie. *Cesta ze smutku*. Online, obrázek. In: Tapety na plochu. In: Lucie Ernestová: Pro radost a inspiraci. 2014-11-05. Dostupné z: <https://lucieernestova.cz/tapety-na-plochu/cesta-ze-smutku/>. [cit. 2023-03-19].

Příspěvky na webu mimo sociální sítě

Tvůrce [nick]. *Název zprávy/příspěvku*. Formát a typ zdroje. In: Tvůrce. Název služby. Datum zveřejnění. Dostupnost. [Datum a čas citování].

Podcast

PLATZOVÁ, Magdalena. *Ranní úvaha: Myší kouzlo*. Online. In: ČRo Vltava. 8. 3. 2023. Dostupné z: https://podcasts.google.com/feed/aHR0cHM6Ly9hcGkubXVqcm96aGxhcy5jei9yc3Mvc3RhdGlvbi8wMTM0Y2UwMS04Njg0LTM1NTYtYjU2OC1mMjA4MzkyYWMwYmQucnNz/episode/ODk0NDE1OA?sa=X&ved=0CAUQkfYCahgKEwig7NXJiM_9AhUAAAAAHQAAAAAQoQI. [cit. 2023-03-12].

PLATZOVÁ, Magdalena. *Ranní úvaha: Myší kouzlo*. Online. In: ČRo Vltava. 8. 3. 2023. Dostupné z: <https://vltava.rozhlas.cz/magdalena-platzova-mysi-kouzlo-8944002>. [cit. 2023-03-12].

HAKL, Emil a FLEYBERKOVÁ, Klára. *Pracanti: Emil Hakl*. Online, podcast. In: HOSTCAST. 16. 2. 2023, 26:00. Dostupné z: <https://open.spotify.com/episode/2TW0ipESmR9eMdg1na3mzv>. [cit. 2023-03-12].

Blog – celý

BRITISH LIBRARY. *Digital scholarship blog*. Online, blog. Dostupné z: <https://blogs.bl.uk/digital-scholarship/>. [cit. 2023-03-08].

Blog – příspěvek

MÜNICH, Daniel. *Jak pomáhat střední třídě*. Online, blogový příspěvek. 13. 06. 2022, 16:02. Dostupné z: Aktuálně.cz, <https://blog.aktualne.cz/blogy/daniel-munich.php?itemid=42856>. [cit. 2023-03-15].

Příspěvek na Wikipedi

Pablo Picasso. Online. In: Wikipedie. Stránka byla naposledy editována 5. 5. 2023 v 12:16. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Pablo_Picasso&oldid=22766926. [cit. 2023-05-15].

Zpráva ČTK

ČTK. *Senior zastavil v jízdním pruhu dálnice D6, do vozu nabourala další tři auta*. Online. In: ČTK: Infobanka. 30. 5. 2023. Dostupné z: <https://ib.ctlk.cz/cs/fond?id=T2023053004306>. [paywall]. [cit. 2023-05-20].

Sociální média a služby

Tvůrce [nick]. *Název zprávy/příspěvku*. Formát a typ zdroje. Datum zveřejnění. Tvůrce původního obsahu. Název služby. Dostupnost. [Datum a čas citování].

YouTube

SEMERÁD, Pavel [@PavelSemerad]. *Jak se vyhnout plagiátorství a psát diplomku ve větším klidu?* Online, video. 2021-04-14. Dostupné z: YouTube, <https://www.youtube.com/watch?v=cZ3VC5pSBE0>. [cit. 2023-03-15].

KOVÁŘ, Karel [@Kovy]. *Radikální algoritmy*. Online, video. 2022-03-20. Dostupné z: YouTube, <https://www.youtube.com/watch?v=IARByMNIpsw>. [cit. 2023-03-15].

Sociální sítě – celá stránka

NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR [@narodni.knihovna]. *Oficiální profil Národní knihovny ČR*. Online, facebooková stránka. Dostupné z: Facebook, <https://www.facebook.com/narodni.knihovna>. [cit 2023-03-15].

Sociální sítě – příspěvky

ÚŘAD VLÁDY ČR [@uradvlady]. *Stav naší planety nás nutí chovat se ekologičtěji. Přechod z fosilních paliv na bezemisní zdroje je pro ČR úzce spojen ...* Online, příspěvek. 2023-03-10. Dostupné z: Facebook, https://www.facebook.com/photo/?fbid=586929090144317&_set=a.586528193517740. [cit 2023-03-15].

NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR [@narodni_knihovna_cr]. *Je mu padesát a mohl vypadat lépe? 22. února 1973 byl zahájen provoz na mostě přes Nuselské údolí. Most, o ...* Online, příspěvek. 2023-02-22. Dostupné z: Instagram, <https://www.instagram.com/p/Co9sdBILkZu/?hl=cs>. [cit. 2023-03-15].

Nepublikované zdroje

Tvůrce. Název. **Vedlejší názvy**. Typ zdroje. **Vedlejší tvůrce**. Datum vzniku. Služba nebo hostitelský archiv. Fyzické umístění. Dostupnost. [Datum citování].

Patří sem např. interní firemní literatura, vnitřní řady, výroční zprávy, návody, pokyny k obsluze apod.

TICHÁ, Ludmila. *Strategie rozvoje informační gramotnosti studentů ČVUT na léta 2008–2012: Příspěvek k celoživotnímu vzdělávání*. Interní dokument. Praha: Knihovny ČVUT, leden 2008.

ŠKODA. Katalog Octavia. Online. In: Škoda. **Škoda Auto**, c2023. Dostupné z: https://www.skoda-auto.cz/_doc/760c63e9-64a9-47fd-9fd2-7afc6fe82f47. [cit. 2023-03-17].

HRON, Marcel a ŠTOCHL, Václav. *Závěrečná restaurátorská zpráva obnovy Mlýnské kolonády v Karlových Varech*. Restaurátorská zpráva. **Třemošná**, 2021, 200 s. Místo: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště Loket. Sign. Rz01456.

MĚSTSKÁ KNIHOVNA V PRAZE. *Výroční zpráva Městské knihovny v Praze: Rozbor činnosti a hospodaření za rok 2022*. Online. 2022. Dostupné z: https://issuu.com/mestskaknihovna vpraze/docs/vyrocní_zpráva_2022. [cit. 2023-05-20].

JAHODOVÁ, Helena. *Restaurování sochy sv. Jana Nepomuckého v Lokti*. Restaurátorská zpráva. **Kozojedy**, 2019, 45 s. Obsahuje laboratorní průzkum z roku 2018. Místo: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště Loket. Sign. RZ00860.

BARTOŠ, Ladislav a SODOMKOVÁ, Jana. *Bývalá kaple Všech Svatých na Novém Městě pražském, dnes čp. 1268*. Operativní průzkum. Praha, 2022, 26 s. + 45 fotografií. Místo: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště Praha. Sign. N 90.

ZEMAN, Lubomír; LIPSKÝ, Václav a STRÁNSKÝ, Jan. *Stavebně historický průzkum, Mattoniho vila čp. 76 Kyselka*. Online, stavebněhistorický průzkum. **Ostrov**, 2007. Místo: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště Loket. Sign. SHP 000275. Dostupné z: <https://iispp.npu.cz/mis/documentDetail.htm?id=173979>. [pro oprávněné uživatele]. [cit. 2023-03-18].

SEDLÁČEK, Břetislav. *SZ Jezeří – akumulace dešťových vod v areálu zámku*. Dokumentace pro stavební řízení. **Designprojekt (zhotovitel). Žatec**, 2019, **1 sv. (6 částí)**. Místo: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště Ústí nad Labem. Sign. 7162.

ÚSTAV ARCHEOLOGICKÉ PAMÁTKOVÉ PÉČE SEVEROZÁPADNÍCH ČECH. *Předstihový záchranný archeologický výzkum Benešov nad Ploučnicí, č. p. 52, Konojedský dům*. Nálezová zpráva. **[Most]**, 2018, **1 sv. (13 listů + 9 listů přílohy)**. Místo: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště Ústí nad Labem. Sign. AR6.

Osobní komunikace

Tvůrce. Datum. *Název*. Typ zdroje [osobní komunikace].

Podle pana Jana Nováka (osobní rozhovor, dne 22. 3. 2022), ředitele firmy XY se zvýšil podíl firmy na trhu o 5 %.

Závěrečné práce – tištěné

Tvůrce. Název. Typ zdroje. Místo: Vysoká škola, fakulta, datum.

Jedná se o bakalářské práce, diplomové práce, absolventské práce apod.

DVOŘÁK, Jan. *Power line communication network layer protocol architecture and optimization*. Disertační práce. Praha: Czech Technical University in Prague, Faculty of Electrical Engineering, 2014.

Závěrečné práce – online dostupné (e-verze)

Tvůrce. Název. Typ zdroje. Místo: Vysoká škola, fakulta, datum. Dostupnost. [Datum citování].

MARTINEC, Vladislav. *Návrh a výroba šachových figurek*. Online, diplomová práce. Praha: České vysoké učení technické v Praze, Fakulta strojní, 2018. Dostupné z: <https://dspace.cvut.cz/bitstream/handle/10467/80605/F2-DP-2018-Martinec-Vladislav-DP-Vladislav%20Martinec.pdf?sequence=-1&isAllowed=y>. [cit. 2023-03-17].

Prezentace

Tvůrce. Název. Typ zdroje. Datum. Archiv. Dostupnost. [Datum citování].

Tištěná

HANSCH, Theodor. *Toward a quantum mechanics*. Přednáška. Praha: ČVUT v Praze, 31. března 2009.

Elektronicky dostupná

HRUŠKA, Viktor. *Akustický energy harvesting*. Online, přednáška. 2022-05-28. Dostupné z: Mediatéka: ČVUT obrazem i zvukem, <https://media.cvut.cz/cs/video/20220528-dr-v-hruska-akusticky-energy-harvesting-fyz-ctvrtek-fel-cvut>. [cit. 2023-03-17]. Fyzikální čtvrtky, FEL ČVUT.

GRYGAR, Jiří. *Jsme ve vesmíru sami?* Online, přednáška. 2017-06-05. Dostupné z: YouTube, <https://www.youtube.com/watch?v=M6Vh-NwBT9o>. [cit. 2023-03-17].

Legislativa

Autor (jurisdikce). Číslo a název zákona. In: *Sbírka*. Datum vydání, částka, rozsah stran. **ISSN**.

U legislativních dokumentů záleží, s jakým zdrojem pracujeme. V případě, že máme tištěnou Sbírku (např. Sbírku zákonů, Sbírku mezinárodních smluv aj.), budeme zákony citovat obdobně jako příspěvky v tištěném periodiku. Sbírky jsou také dostupné na webu Ministerstva vnitra ČR. V tomto případě bude výsledná bibliografická citace obdobná, ale doplněná o údaje povinné u e-verzí dokumentů. Další možností je práce s různými právními databázemi nebo weby. V tomto případě se pak legislativní dokumenty citují obdobně jako příspěvky na webu.

Tištěná sbírka

ČESKO. Zákon č. 111 ze dne 22. dubna 1998, o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách). In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1998, částka 39, s. 5388–5419. **ISSN 1211-1244**.

ČESKO. Nařízení vlády ze dne 1. března 2023, o stanovení podmínek provádění opatření pro zalesňování zemědělské půdy. In: *Sbírka zákonů*. 2023, částka 38, s. 1037–1045. **ISSN 1211-1244**.

ČESKO. Sdělení Ústavního soudu o přijetí stanoviska pléna Ústavního soudu ze dne 7. února 2023, sp. zn. Pl. ÚS-st. 58/23 o nepřipustnosti ústavní stížnosti proti usnesení soudu o nevyločení soudce pro podjatost. In: *Sbírka zákonů*. 2023, částka 35, s. 650–657. **ISSN 1211-1244**.

Elektronická verze sbírky

ČESKO. Zákon ze dne 11. května 1999, o svobodném přístupu k informacím. Online. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1999, částka 39, s. 2578–2582. Dostupné z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=106/1999&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy. [cit. 2023-03-14].

Úplné znění – ÚZ

Zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií. In: *Energetika*, s. 283–306. ÚZ, č. 1292. Ostrava: Sagit, 2019. ISBN 978-80-7488-325-5.

Zákon z webu/databáze

ČESKO. Zákon č. 257 ze dne 29. června 2001, o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (*knihovní zákon*). Online. In: *Zákony pro lidi*. 2010–2023. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-257>. [cit. 2023-03-14].

ČESKO. Zákon č. 120 ze dne 28. února 2001, o soudních exekutorech a exekuční činnosti (*exekuční řád*). Online, databáze. Znění účinné od 1. 7. 2021 do 31. 12. 2021. In: Beck-online. Praha: C. H. Beck, © 2017. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>. [paywall]. [cit. 2023-03-18].

V případě, že je zákon převzat z placené databáze, která není volně přístupná (např.: ASPI, Beck-online apod.), zapíšeme za dostupnost výraz [paywall]. Znamená to, že se jedná placený zdroj.

Výklad normy ČSN ISO 690:2022 (01 0197)

účinné od 1. 12. 2022

Pracovní skupina: Blanka Farkašová, Tereza Garamszegi, Linda Jansová, Lukáš Konečný, Martin Krčál, Markéta Kytnerová, Kateřina Matyáščíková, Michaela Morysková

Na tvorbě vzorů se podíleli: Michaela Brixová, Palva Hartmanová, Vojtěch Malínek, Karolína Melichová, Marie Rozsypalová, Marta Zizienová

Sazba: Aneta Pilátová

Počet stran 81

Vydání 1., 2023

Vytvořeno ve spolupráci s portálem Citace.com.